

VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI NADZWYCZAJNEJ**
DO ROZPATRZENIA PROJEKTÓW USTAW
Z ZAKRESU PRAWA WYBORCZEGO
(NR 8)
z dnia 13 grudnia 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw z zakresu prawa wyborczego (nr 8)

13 grudnia 2017 r.

Komisja Nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw z zakresu prawa wyborczego, obradująca pod przewodnictwem poseł **Anny Milczanowskiej (PiS)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– wnioski i poprawki zgłoszone w trakcie drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (druki nr 2001 i 2113).

W posiedzeniu udział wzięli: **Jarosław Zbieranek** ekspert w Zespole Prawa Konstytucyjnego, Międzynarodowego i Europejskiego Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, **Marek Wójcik** pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich wraz ze współpracownikami, **Paweł Zdun** przewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów Ruchu Kontroli Wyborów wraz ze współpracownikami, **Justyna Kucińska** przedstawicielka Fundacji Instytut Rozwoju Regionalnego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agnieszka Grybska, Sylwia Łaska, Dariusz Myrcha** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Wojciech Miller, Przemysław Sadłoń** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo, otwieram posiedzenie Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw z zakresu prawa wyborczego.

Stwierdzam kworum. Witam wszystkie osoby uczestniczące w posiedzeniu.

Porządek dzienny został do państwa wysłany. Czy są jakieś uwagi do porządku dziennego? Momencik. Pytam, czy są uwagi. Nie ma.

Proszę państwa, wniosek formalny. Proszę. Jako pierwszy pan poseł Marcin Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Dziękuję. Szanowni państwo, dostarczono państwu poprawki. Można ubolewać, ale można też zrozumieć Biuro Legislacyjne, że w tym czasie nie było w stanie ich pogrupować. Nasze poprawki, czyli poprawki klubu radnych Prawa i Sprawiedliwości, daliśmy pogrupowane. Przepraszam, poprawki klubu parlamentarnego. Tematyka jest zbieżna. To jeszcze stare przyzwyczajenia z rady miasta. Otóż poprawki klubu parlamentarnego Prawa i Sprawiedliwości daliśmy pogrupowane. Teraz stajemy przed problemem. W sytuacji pogrupowania, kiedy rozstrzygamy np. kwestię, jacy mają być komisarze, wiąże się to z wieloma zmianami w dalszych artykułach. Późniejsze wejście w pojedyncze artykuły i ewentualnie nawet jedno, niechcący wynikające z ludzkich przywar, rozstrzygnięcie może zepsuć cały system. Stąd mam następującą propozycję w sprawie formalnego trybu procedowania Komisji.

Proponuję, żebyśmy procedowali poprawki blokowo według podmiotu zgłaszającego. Proponuję, żeby była nawet dosyć długa dyskusja nad każdym blokiem poprawek, żeby podmiot zgłaszający miał np. pięć minut na opowiedzenie o nich. Znaczna część poprawek dotyczy spraw, które już wielokrotnie omawialiśmy, żeby była jasność. Właściwie nie ma tutaj nowych spraw, nad którymi Komisja jeszcze by nie dyskutowała. Można więc tylko zasygnalizować, odwołać się do wcześniejszych elementów. Proponuję taki tryb formalny. Wnioskodawca danej grupy poprawek uzasadnia je przez pięć minut. Potem

jest dyskusja, podczas której posłowie mają czas, mają dwie minuty na ustosunkowanie się do tego. I rozstrzygamy w głosowaniu blok poprawek zgłoszonych przez danego wnioskodawcę poprawek. Tym sposobem zajmujemy się kolejnymi blokami poprawek.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo, mam panów zapisanych. Pan poseł Horała zgłosił wniosek formalny, jak państwo słyszeliście, żeby było pięć minut dla wnioskodawców bloku poprawek i dwie minuty na ewentualne ustosunkowanie się do każdego bloku. Bardzo proszę. Czy dobrze to przedstawiłam, panie pośle? Panów z Biura Legislacyjnego, panów mecenasów zapytam, czy jest prawna możliwość, żeby pójść blokiem.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję bardzo. Przemysław Sadłoń. Biuro Legislacyjne. Jeżeli pani przewodnicząca pozwoli, dosłownie w dwóch zdaniach odnośnie do zestawienia, które przygotowaliśmy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Proszę państwa, zestawienie to obejmuje wnioski i poprawki zgłoszone w trakcie drugiego czytania przez wszystkie podmioty uprawnione do zgłaszania poprawek. Biuro Legislacyjne jest zobowiązane je przygotować. Co do zasady jest ono przedmiotem prac na tym etapie, ma którym się państwo znajdują, czyli na etapie zaopiniowania poprawek zgłoszonych w trakcie drugiego czytania. Nie widzimy jakichś przeciwwskazań formalnych, żeby przedmiotem prac nie był dokument przygotowany przez Biuro Legislacyjne, tylko żeby państwo bazowali, pracowali na zestawieniach poprawek zgłoszonych przez poszczególne kluby. Jeżeli państwa zdaniem ułatwi to państwu pracę i pozwoli w lepszy sposób odnieść się do zgłoszonych poprawek, nie widzimy formalnych przeszkód.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Chciałabym tylko przegłosować złożony wniosek.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Wniosek przeciwny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, czy moglibyśmy doprecyzować, co to znaczy grupami. Jeżeli pan poseł Horała miał na myśli to, że wszystkie poprawki Prawa i Sprawiedliwości będą głosowane jako jeden blok, wszystkie poprawki Polskiego Stronnictwa Ludowego jako drugi blok, wszystkie poprawki Platformy Obywatelskiej jako trzeci blok, to proszę wybaczyć, ale w tak fundamentalnym akcie, jakim jest ordynacja wyborcza, byłoby to całkowicie niepoważne. W tej ustawie, w ustawie, którą państwo złożyliście, chcecie regulować kwestie z ustawy o samorządzie gminnym, z ustawy o samorządzie powiatowym, z ustawy o samorządzie województwa, z ordynacji wyborczej. Poprawki mają różny charakter, różny ciężar gatunkowy. Powiedzenie, że ich jedyną zbieżnością jest to, kto je składa, jaki podmiot je składa, jest po prostu niepoważne. Byłaby to kpina z jakości stanowionego prawa. Składam więc wniosek przeciwny.

Pani przewodnicząca, jeżeli mogę, mam propozycję. Proszę kolegów z PiS-u o poważne potraktowanie tej prośby. Biuro Legislacyjne na pewno jest w stanie oszacować, ile czasu potrzeba, żeby zestawienie poprawek zostało ukończony na tyle, żeby zgrupować poprawki, które dotyczą tej samej materii czy też wyłapać poprawki wykluczające się. Jeżeli Biuru Legislacyjnemu damy kilka godzin, to będziemy pracować efektywniej, a przede wszystkim ostateczny dokument, o ile w ogóle dokument ten przy takim trybie procedowania może być dobry, na pewno będzie lepszy od tego, który państwo proponujecie. Naprawdę chodzi tutaj o rzecz fundamentalną. Bardzo was proszę – zwracam się do posłów PiS-u – myślcie nie w kategoriach przepchnięcia tego na tym posiedzeniu Sejmu, tylko w kategoriach jakości prawa, które mamy stanowić.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Rozumiemy. Proszę bardzo, pan poseł wnioskodawca. Wyjaśnimy to wszystko panu posłowi Kierwińskiemu, ponieważ nikt tutaj nie chce łamać prawa, panie pośle. Proszę wysłuchać, ponieważ wytłumaczenie jest proste. Zresztą Biuro Legislacyjne potwierdziło, że pod względem formalnym i prawnym wszystkiego chcemy dokonać prawidłowo. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Panie pośle, oczywiście z dużym szacunkiem odnosimy się do wartości, które pan podnosi. Tak naprawdę pakiet naszych poprawek być może obejmuje ich dużą liczbę, ale przytłaczającą większość z nich stanowią poprawki konsumujące konsekwencje pierwszej poprawki. Zgrupowaliśmy je w siedem grup. Nie ma żadnego problemu, żeby przeprowadzić siedem głosowań pakietów poprawek. Bez sensu byłoby w jednym artykule zmieniać komisarzy powiatowych i wojewódzkich na komisarzy wyborczych, a w drugim artykule pozostawiać komisarzy powiatowych i wojewódzkich. Jest to oczywiste.

Chciałbym zapytać kolegów z Polskiego Stronnictwa Ludowego, czy w trakcie przedstawiania są w stanie zgrupować swoje poprawki w trzy, cztery, pięć, siedem grup, ponieważ to ich poprawek jest liczebnie bardzo dużo. Co więcej, przyjęcie naszej grupy dotyczącej komisarzy spowoduje, że znacząca część poprawek, gdzie występują komisarze, stanie się bezzasadna. W związku z tym po to, żebyśmy nie zakopali się w poprawkach, taka jest moja propozycja procedowania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł zadał pytanie panu posłowi Zgorzelskiemu. Bardzo proszę, pan poseł Zgorzelski. Jest zapisany jako zgłaszający się wcześniej.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, absolutnie nie chodzi o moją dobrą lub złą wolę, tylko chodzi o to, żeby proces legislacyjny na tym nie ucierpiał. Myślę, że to, iż koledzy z Biura Legislacyjnego nie byli w stanie pogrupować poprawek, świadczy tylko o tym, że po prostu nie mieli czasu. Skoro nie mieli czasu, to może po prostu ten czas należy im dać, nie wiem, być może dwie godziny, trzy godziny. Być może powinniśmy zacząć jutro o godz. 8.00. Naprawdę nie stanie się nic wielkiego. Pani przewodnicząca, chciałbym, żeby pani słuchała. Nic wielkiego się nie stanie, jeżeli rozpoczniemy prace rano. Będzie to z pożytkiem dla procesu legislacyjnego. Może się okazać, że jak będziemy procedowali na chybcika, znowu wyjdą takie kwiatki, że za chwilę trzeba będzie składać kolejne poprawki.

Składam formalny wniosek o to, żeby pani przewodnicząca zarządziła przerwę do jutra do godz. 9.00, żeby Biuro Legislacyjne miało czas na porządne zgrupowanie poprawek, na takie ich przygotowanie, żebyśmy po prostu mogli zamknąć prace Komisji w dwie, trzy godziny. A teraz będziemy jechali do rana i na pewno nie unikniemy błędów. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Mam pytanie do Biura Legislacyjnego. Jeżeli teraz zrobimy przerwę do godz. 19.30, to czy panowie mecenasie jesteście w stanie pogrupować poprawki? Przepraszam, moment. Pozwólcie państwo. Rano o godz. 9.00 mamy głosowania. Przepraszam bardzo, poczekajmy na odpowiedź. Wiemy, że poprawki Prawa i Sprawiedliwości zostały zgrupowane. Chodzi o poprawki Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Chciałbym doprecyzować. Rozumiem, że chodzi, po pierwsze, o wskazanie bloku głosowań w odniesieniu do poprawek zgłoszonych przez Polskiego Stronnictwa Ludowego, a w drugim rzędzie o wskazanie relacji pomiędzy zgłoszonymi blokami, relacji zachodzącymi pomiędzy poprawkami Polskiego Stronnictwa Ludowego i Prawa i Sprawiedliwości. Nie możemy udzielić jednoznacznej odpowiedzi. Będziemy starali się wykonać tę pracę w tym czasie. Myślę, że w dużym stopniu jest to do zrobienia.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Proszę nas natomiast zwolnić od jednoznacznej deklaracji. W tej chwili nie jesteśmy w stanie w 100% powiedzieć, że po trzech godzinach otrzymają państwo pełne zestawienie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Chciałbym jeszcze zwrócić się do Biura Legislacyjnego. Najistotniejsze pod kątem procedowania wydaje się nam pogrupowanie poprawek Polskiego Stronnictwa Ludowego. Jeżeli chodzi o ewentualne relacje, gdyby okazało się, że w którymś momencie została przyjęta grupa poprawek PiS-u, jak też grupa poprawek PSL-u dotycząca tej samej materii, gdyby zachodziło ryzyko kolizji, wówczas Komisja nie będzie miała innego wyjścia, jak odroczyć posiedzenie i dać czas na przeanalizowanie tego. Pytanie jest takie, czy do godz. 19.30 wykonalne jest samo pogrupowanie poprawek Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panowie mówią, że tak.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, jako doświadczony samorządowiec doskonale pani wie, że co nagle to po diable. Naprawdę jeżeli przystąpimy do pracy po głosowaniach, a będzie to dobrze przygotowane, pójdzie nam szybciej niż od godz. 20.00, kiedy będziemy zmęczeni.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Pani przewodnicząca, proszę o głos.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę mi wierzyć, że nie zajmie to aż tyle czasu.

Szanowni państwo, ogłaszam przerwę do godz. 19.30. Dziękuję bardzo.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Pani przewodnicząca, chciałbym poprzeć ten wniosek, a jednocześnie chciałbym zaapelować.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Który?

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Wniosek o przesunięcie.

Poseł Jacek Protas (PO):

A nasze wnioski formalne, pani przewodnicząca?

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Nie są w ogóle przegłosowane.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jest przerwa do godz. 19.30.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Pozwolę sobie jednak złożyć wniosek formalny, ponieważ jak się okazuje, w tej Komisji presja ma sens. Chciałbym podkreślić, szanowni państwo, że przede wszystkim chciałbym zaznajomić się z poprawkami. Chciałbym je widzieć w grupach, żeby odnieść je bezpośrednio do kodeksu.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, posiedzenie Komisji się nie zakończyło, pan wiceprzewodniczący mówi, a wszyscy sobie chodzą.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Chodzi o to, szanowna pani przewodnicząca – zaraz skończę, jestem do tego przyzwyczajony – chodzi o to, szanowni państwo, żeby przede wszystkim ułatwić procedowanie legislacyjne, żeby było to jasne, żebyśmy w blokach posiadali jasne, przejrzyste poprawki. W związku z tym popieram ten wniosek.

Składam drugi wniosek. Przypominam, że mamy jeszcze do procedowania projekt z druku nr 2023, projekt klubu Kukiz`15.

Poseł Agnieszka Pomaska (PO) – spoza składu Komisji:

Pani przewodnicząca, nie do końca usłyszałam, żeby pani zamknęła posiedzenie Komisji. Mam wrażenie, że ono się toczy. Nie jestem członkiem Komisji. Chciałabym tylko zapytać, czy sposób procedowania, sposób pracy Komisji zawsze tak wygląda. Może nie jestem najbardziej doświadczoną posłanką, ale uważam, że sposób procedowania po prostu jest skandaliczny. Proszę nie traktować parlamentarzystów jak jakichś wyrobników. Do ordynacji samorządowej proszę podchodzić poważnie. Tak naprawdę jest to pokazanie, w jaki sposób traktujecie obywateli. Jest to absolutny skandal, w jaki sposób powstaje ordynacja samorządowa.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pani poseł, proszę nie krzyczeć.

Poseł Agnieszka Pomaska (PO) – spoza składu Komisji:

Nie wiem, na czyje zamówienie powstaje ta ustawa, ale w ten sposób po prostu nie można procedować. Proszę dać posłom pracować normalnie, a nie robić z tego miejsca jakiegoś domu wariatów, za przeproszeniem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam bardzo, czy...

Poseł Agnieszka Pomaska (PO) – spoza składu Komisji:

O to tylko proszę. W takich warunkach nie można pracować. Szanujcie, gdyż jest to pokazanie stosunku do obywateli. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo, zakończyłam. Jest przerwa do godz. 19.30. Pani poseł, traktujemy się z wielkim szacunkiem, szanujemy się w ramach Komisji. Bardzo proszę nie podnosić głosu, dobrze?

[Po przerwie]

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo, zaczynamy. Cieszę się, że wróciliśmy do sali, w której spędziliśmy najwięcej godzin, chyba kilkadziesiąt, panie pośle Zgorzelski.

Przerwaliśmy prace po to, żeby Biuro Legislacyjne miało trzy godziny na zajęcie się pogrupowaniem, połączeniem części poprawek. Bardzo proszę panów mecenasów, żeby zechcieli się odnieść do tego, co otrzymaliśmy. Dobrze? Bardzo proszę panów mecenasów. Zaraz, panie pośle.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, w międzyczasie dokonaliśmy analizy zgłoszonych poprawek pod kątem ich łączności. Staraliśmy się poblokować te poprawki, które łączą się tematycznie. Odnosząc się do sposobu rozpatrywania poprawek, proponujemy, żeby poprawki rozpatrywać według kolejności ich umieszczenia w materiale, który był pierwotnie przez nas przygotowany. Jest to materiał zatytułowany „wnioski i poprawki zgłoszone w czasie drugiego czytania”. Przy poszczególnych poprawkach będziemy sygnalizować, z jakimi innymi poprawkami występuje łączność w odniesieniu do danej poprawki, ewentualnie jak blok poprawek rzutuje na inną grupę poprawek i jakie wiążą się z tym konsekwencje.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze, dziękuję bardzo. Pan poseł Zgorzelski, potem pan poseł Horała. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, chciałbym zwrócić uwagę, że jednak mieliśmy rację prosząc o to, żeby spokojnie to przepracować i dać czas panom legislatorom, którzy – naprawdę słowa uznania dla nich – starają się jak najbardziej. W pośpiechu, a wręcz w popłochu legislacyjnym popełniamy kolejne błędy. Chciałbym zwrócić uwagę, jak to się dzieje, że skoro ze wszystkich składów czy to komisji wyborczych, czy to innych tego rodzaju ciał mamy zamiar wyeliminować sędziów, jest jeden wyjątek. Wyjątek stanowi art. 174, gdzie jest mowa o tym, że w skład rejonowej komisji wyborczej wchodzi pięciu sędziów, w tym z urzędu jako jej przewodniczący komisarz wyborczy. W skład komisji może także być powołany sędzia w stanie spoczynku, który nie ukończył siedemdziesięciu lat. Po kolei za chwilę mogą wychodzić kolejne kwiatki. I znowu będziemy robili przerwę, i znowu będziecie robić naradę, i znowu będziecie robić konferencje prasowe, odwoływać swoje poprzednie ustalenia, za które jeszcze dzień wcześniej moglibyście utoczyć krwi, dlatego że po prostu niechlujnie procedujecie ten projekt.

Proszę wnioskodawców o wyjaśnienie, dlaczego jest taki ukłon w stronę rejonowych komisji wyborczych w zakresie wyborów do Parlamentu Europejskiego, kiedy to mogą w nich zasiadać sędziowie, a w innych przypadkach sędziowie są „be”.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, pan przewodniczący Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Generalnie intencją wnioskodawców było wprowadzenie zmian dotyczących wyborów samorządowych lub zmian ogólnych, które dotyczą również wyborów samorządowych. W związku z tym przepisów, które dotyczą innych wyborów niż wybory samorządowe, a które nie dotyczą wyborów samorządowych, staraliśmy się nie dotykać. Nie zaręczę, gdyż czasem dla zachowania spójności zdarzało się nam wejść w tę materię, jednak generalnie nie mieliśmy założenia, żeby wszystko przepatrzyć i zmieniać także wszystkie przepisy dotyczące innych wyborów. Na ten moment zmieniamy przepisy dotyczące wyborów samorządowych.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Czyli sędziowie do wyborów samorządowych są „be”, a do innych są OK.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Po prostu w tym momencie nie zajmujemy się kwestią innych wyborów, chyba że wynika to bezpośrednio z tego, że jest jakaś inna instytucja, która dotyczy wyborów samorządowych i innych.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Po prostu zostały stare przepisy Kodeksu wyborczego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę. Pan poseł Protas był wcześniej, ale pan poseł Witczak był zapisany w pierwszej części. Będziemy przystępować do głosowania wniosku zgłoszonego przez pana posła Horałę. Proszę bardzo.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Naprawdę daleki jestem od tego, żeby się wyzłościć, ale sytuacja jest poważna. Pracujemy nad Kodeksem wyborczym. Idea stworzenia Kodeksu wyborczego opierała się właśnie na tym, żeby zunifikować wszystkie przepisy, żeby w jednym miejscu w formie kodeksowej były wszystkie regulacje, które w systemowy, zunifikowany i logiczny sposób dotyczą wszystkich wyborów w Polsce. To odróżnia Kodeks wyborczy od ordynacji wyborczej. Kiedyś do każdego wyborów mieliśmy stworzoną ordynację powiązaną z ustawami dotyczącymi konkretnych wyborów, a teraz mamy Kodeks wyborczy. Od początku mówiliśmy państwu, że cały problem

polega na tym, że nie pracujemy nad Kodeksem wyborczym w komisji kodyfikacyjnej, nie zachowujemy terminów ani procedur kodeksowych, tylko państwo w pośpiechu mieszacie sprawy ustrojowo-samorządowe ze sprawami związanymi z ordynacją wyborczą, która jest w Kodeksie wyborczym. Dlatego, pani przewodnicząca, pojawiają się tego typu problemy.

Kończąc, chciałbym powiedzieć, że nie może być tak, panie pośle Horała, że skoro dzisiaj w najbliższej perspektywie myślimy o wyborach samorządowych, to doprecyzujemy sobie te przepisy, a kiedy będą inne wybory, będziemy sobie dalej precyzować. To, co słyszę od pana, jest to naprawdę niesamowity numer. Jest to coś, co kompletnie nie mieści się w ramach staranności legislacyjnej ani w standardach tego parlamentu. Jestem tutaj od 2005 roku. Byłem senatorem, od dwóch kadencji jestem posłem. Pierwszy raz od wiceszefa Komisji, od prominentnej osoby słyszę, jak mówi: „teraz załatwmy sobie wybory samorządowe, niechlujne, niespójne, niesystemowe przepisy zostaną na inne wybory, a potem sobie wrócimy i poprawimy”. Naprawdę wystawiacie sobie państwo tym świadectwo w stosunku do tych ustaw. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Dzikowski, bardzo proszę. Jeszcze pan poseł Protas i pan poseł Dzikowski. Przepraszam, panie pośle. Tak, mam. Proszę, mówcie. Bardzo proszę, pan poseł Protas, pan poseł Dzikowski, pan poseł Szymański, pan poseł Sowa i pan poseł Jaskóła.

Poseł Jacek Protas (PO):

Pani przewodnicząca, jestem grzeczny i czekam, aż pani skończy. Dopiero wtedy zacynam mówić.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę.

Poseł Jacek Protas (PO):

Pani przewodnicząca, szanowni posłowie wnioskodawcy, zanim przejdę do sprawy formalnej, chciałbym powiedzieć, czego brakuje mi na dzisiejszym posiedzeniu, na samym jego początku, na co czekałem. Dzisiaj mieliśmy drugie czytanie na posiedzeniu Sejmu, wysłuchaliśmy kilku konferencji prasowych, które państwo zorganizowaliście. Na żadnej z nich nie usłyszałem słowa „dziękujemy”. Nie usłyszałem: „dziękujemy szanownym kolegom i koleżankom posłom z opozycji, a właściwie samym kolegom posłom z opozycji za to, że wyprowadziliście nas z błędu, za to, że przez kilkadziesiąt godzin skutecznie pokazaliście, jak błędny projekt przygotowaliśmy w listopadzie bieżącego roku, z jakim złym projektem wystąpiliśmy do Sejmu”. Wydaje mi się, że należy się nam jedno słowo podziękowania, dlatego że pracowaliśmy na to bardzo ciężko.

Teraz przechodząc do kwestii formalnej, chciałbym zapytać Biuro Legislacyjne. Przy kolejnych głosowaniach, przy kolejnych poprawkach, które pogrupowaliście, będziecie odnosić się również do tych, które wiążą się z tymi, które będziemy głosować. Czy tak samo będzie z naszymi wnioskami mniejszości? Czy wskażecie państwo, ewentualnie które z naszych wniosków mniejszości po przegłosowaniu poprawek staną się nieaktualne czy też zostaną skonsumowane? Chciałbym to wiedzieć. Wtedy nie będą one przedmiotem obrad, przedmiotem głosowania podczas trzeciego czytania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, rzeczywiście po pięćdziesięciu pięciu godzinach pracy wróciliśmy do sali nr 106 i wróciliśmy też do punktu wyjścia. Jak słowo daję, jest to farsa. Wróciliśmy do tej samej dyskusji. Wtedy trzeba było wpaść na jakieś rozsądne, rezolutne przyjęcie, żeby nie robić z tego komedii. Pracujemy nad Kodeksem wyborczym. Szanowni wnioskodawcy, to nie jest zabawa w Kodeks wyborczy. Jest to poważny dokument, który przede wszystkim nie jest dla polityków – taka była intencja jego tworzenia – ale głównie chodzi o to, żeby w Kodeksie wyborczym mogli się

poruszać i rozumieć ludzie, żeby wiedzieli, jak głosują, w jaki sposób, jaki to jest dokument. Robiliśmy to dla nich i z ich pomocą. Nie chciałbym się powtarzać, ale po pięćdziesięciu pięciu godzinach wróciliśmy do punktu wyjścia, do rozmowy, która była wcześniej.

Zostały poskreślane różne artykuły, gdzieś tam jakieś racje rzeczywiście zostały wzięte pod uwagę. Szanowni państwo, panowie, myślę, że zrobiliście to wcale nie z rozsądku. Przecież rozmawialiśmy o tym. Mówiłem o tym w trakcie drugiego czytania. Zrobiliście to dlatego, że padł blady strach, jeżeli chodzi o zmiany, które wprowadziliście, że może nastąpić kompletny paraliż wyborów, pełna kompromitacja. Pracujemy nad fundamentalną istotą prawa wyborczego, dając ludziom narzędzie do wybierania swoich przedstawicieli, a ośmieszamy proces legislacyjny. Przecież tak nie może być. Gdzie się znajdujemy? Jestem tutaj szesnasty rok, ale czegoś podobnego w życiu nie widziałem. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Sowa, bardzo proszę. Przepraszam bardzo, przed panem posłem Sową mam pana posła Szymańskiego. Bardzo przepraszam. Pan poseł też jest.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, jak słusznie zwróciliście uwagę, jak słusznie zwrócił uwagę pan poseł Dzikowski, znowu rozpoczynamy w sali nr 106, ale bazujemy praktycznie na pierwotnym druku nr 2001. Przeszliśmy spiralę od druku nr 2001 do druku nr 2113. Chciałbym zauważyć, że pracujemy na druku nr 2113, szanowni panowie, który stanowi sprawozdanie prac Komisji. Jest niekończąca się epopeja związana z kolejnymi żalonymi spektaklami związanymi z wnoszeniem do państwa własnego projektu kolejnych poprawek. Na etapie pierwszego czytania było sto trzydzieści poprawek. Na etapie drugiego czytania wnosicie państwo sto trzysta poprawek, de facto więcej niż wszyscy posłowie opozycji. Moim zdaniem druk jest już tak zniekształcony, że powinniśmy pracować nad nową ustawą, nad innym kolejnym drukiem, ponieważ wypacza to sens pracy legislacyjnej. Jest tak duży nieład, jest tak duży bezwład, jest brak decyzyjności państwa. Nie będę już wspominał tych momentów, kiedy państwo nie byliście w stanie podjąć decyzji i przesuwaliście głosowania na kolejne terminy. Wykazaliście się typowym brakiem decyzyjności.

Mając na uwadze tę farsę, w jakiej jesteśmy zobowiązani uczestniczyć z racji tego, że tworzymy tę Komisję, nie pozostaje mi nic innego jak złożenie wniosku o odrzucenie projektu na tym etapie procedowania. Nie wnosi to nic dobrego dla polskiego systemu wyborczego zawładniętego przez polityków. Jeszcze bardziej wkładacie kij w szprychy ordynacji, która powinna być zabezpieczeniem interesów Polaków, którzy w bezstronny, przejrzysty, wolny od politycznych zamętów sposób powinni wybierać swoje władze na etapie samorządowym, parlamentarnym i prezydenckim. To jest mój wniosek formalny. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Sowa. Proszę państwa, takie wnioski już złożyliście. Reprezentuje pan Platformę Obywatelską.

Poseł Jacek Protas (PO):

Złożyliśmy.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Tak, w drugim czytaniu zostały złożone.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak jest. Mam je przed sobą. Proszę bardzo, pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, być może w niektórych momentach będę się powtarzał, ale sprawa jest naprawdę poważna. W pierwotnym projekcie ustawy mieliśmy 141 zmian. Sami państwo złożyliście do tego 111 poprawek, kilkadziesiąt poprawek przyjętych od legislatorów. Dzisiaj do 153 zmian dokładacie 113 kolejnych poprawek. Tak się nie da. Jeżeli wyobrażacie sobie państwo, że dzisiaj w ciągu godziny, dwóch godzin zablokujecie państwo to tak, jak było w przypadku ustawy o Sądzie Najwyższym i że jako

pierwsze będziecie głosowali poprawki zgłoszone przez posłów Prawa i Sprawiedliwości, później przez posłów Platformy Obywatelskiej, później przez posłów Polskiego Stronnictwa Ludowego, później przez posłów klubu Kukiz`15 czy przez posłów Nowoczesnej, ta tak nie da się robić – przypomnę, że ten numer z Sądem Najwyższym w lipcu się nie powiódł – tym bardziej że część poprawek jest dokładnie takich samych i muszą być głosowane według treści, a nie według zgłaszającego podmiotu. Poza tym z pełnym szacunkiem, byłem na sali obrad u pani przewodniczącej z prośbą, żeby posłowie z Komisji Nadzwyczajnej, w tym ja osobiście, mogli otrzymać poprawki. Poprawki dostaliśmy o godz. 17.00. Nie chodzi o to, czy przeczytamy tę część. Musimy przeanalizować tę część wraz z osiemdziesięciostronicowym dokumentem, musimy nanieść poprawki. Jest to rzecz niewykonalna w ciągu dwóch godzin.

Paradoksalnie dobrze się składa. Możemy pracować nad tym projektem do końca kadencji. Wystarczy, że jutro zmienicie państwo swoje zdanie odnośnie do zmian w stosunku do ustawy, którą dzisiaj prezentowałem, ustawy dotyczącej Kodeksu wyborczego. Wybory nie muszą być w dniu 11 listopada. Możemy je przeprowadzić na podstawie zmienionego kodeks z druku nr 1611. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję panu posłowi. Pan poseł przewodniczący Jaskóła, bardzo proszę.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, oczywiście gdybym powiedział: „JOW-y albo śmierć”, to dzisiaj żyję, ale żyję poraniony. Chciałbym natomiast odnieść się do tego, co słyszymy. My też wychyciliśmy pewne nieścisłości dotyczące art. 174. Mamy jeszcze inne nieścisłości. Chciałbym zapytać, dlatego że w moim przekonaniu jest to trochę błędna logika, że w systemie wyborczym system sędziowski zmieniamy – skoro już państwo się na to zdecydowaliście – na system prawników, ale zapomnieliśmy o tym odnośniku w wyborach do Parlamentu Europejskiego. W Kodeksie wyborczym o takich rzeczach zapominać nie można. W związku z tym nie pozostaje mi nic innego jak poprzeć wniosek o odrzucenie projektu w całości, tym bardziej że jego procedowanie jest mocnym dowodem na to, że projekt od początku niestety nie był przygotowany. To, co zostało nam przedstawione, po prostu jest pisane w sposób uwłaczający projektowi nowego Kodeksu wyborczego, projektowi zmian w trzech ważnych ustawach samorządowych. Bardzo proszę, żeby wniosek ten był przegłosowany. Dołączam się do głosu kolegów z Polskiego Stronnictwa Ludowego, Platformy Obywatelskiej i Nowoczesnej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dołączam się do tego wniosku, żeby była jasność. Jako PSL.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Rozumiem, chociaż i tak będzie to tożsame. Pan poseł Kierwiński, bardzo proszę.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Mam inną prośbę do panów posłów wnioskodawców. To, że pracujemy w warunkach skandalicznych, to, że sami tak naprawdę nie wiecie, jakie poprawki zgłosiliście, to, że jest pełen bałagan, to przecież jest fakt. Ale może po to, żebyście to wy się nie kompromitowali, dlatego że gdzieś na samym końcu to wy podpiszecie się pod projektem, według którego Polacy będą głosować w najbliższych wyborach samorządowych, weźcie chwilę na wstrzymanie, ochłońcie trochę, idą święta, przestudiujcie to raz jeszcze, napiszcie nowy projekt. W ramach Komisji zyskaliście trochę wiedzy. Przyjdźcie z nowym poprawionym projektem. Tak będzie po prostu prościej.

Słuchajcie, prawda jest taka, że do waszego projektu na początku zgłosiliście ponad 110 poprawek. Potem donieśliście jeszcze 30 poprawek, jeżeli dobrze liczę. Teraz, dzisiaj złożyliście 115 następnych poprawek. Poprawki do poprawek są razy trzy. Tak się nie stanowi prawa. Problemem nie jest to, że uwłacza to pracy naszej Komisji, jak powie-

dział pan przewodniczący Jaskóła. Nie, uwłacza to powadze Sejmu. Procedowanie w tych warunkach uwłacza powadze Sejmu. Naprawdę jest na to czas. Jeżeli chcecie, macie czas do połowy marca. Uzbrojeni w wiedzę, jaką zyskaliście w trakcie prac Komisji, możecie napisać projekt od nowa. Będzie to lepsze prawo niż ten gniot z poprawkami, który dzisiaj chcecie zamknąć.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Pomożemy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Panie przewodniczący, wszyscy pomożemy. Pan poseł Dzikowski jako jeden ze współautorów Kodeksu wyborczego, który obowiązuje, oferuje korepetycje w okresie świąt. Tak mi powiedział. Naprawdę jest wola, tylko raz wreszcie zróbcie coś porządnie, po bożemu, a nie tak, jak cały czas chcecie to zrobić.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Horała, bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Jako przedstawiciel wnioskodawców muszę przyznać, że dla mnie jako dla posła pierwszej kadencji – ogromnie za to dziękuję – faktycznie ogromną nauką jest uczestniczenie w pracach tej Komisji i zapoznanie się z pewnym poziomem hipokryzji ze strony opozycji. Teraz atakujecie nas państwo za to, że uwzględniamy część z waszych uwag. Rozumiem, że w waszym mniemaniu byłoby lepiej, gdybyśmy teraz nie złożyli nowych poprawek – atakujecie, że są nowe poprawki – lepiej byłoby, gdybyśmy poszli tzw. walcem legislacyjnym i odrzucili wszystkie wasze uwagi. To, że jak mówię, jako wnioskodawcy podeszliśmy z sercem na dłoń do waszych uwag, że czasem zostawiliśmy sobie coś do rozważenia w naszym gronie, żeby się zastanowić, żeby ewentualnie to uwzględnić, teraz jest jednym z elementów ataku. Rozumiem, że czego byśmy nie zrobili, i tak będziecie przeciw. Mamy to już ustalone.

Jednak ad rem, do rzeczy. Szkoda przedłużać obrady, kiedy wszystkie sprawy były już wydyskutowane naprawdę do dna. Oczywiście cofam swój wniosek formalny, ponieważ dotyczył on innej sytuacji występującej na posiedzeniu sprzed trzech godzin. Teraz proponuję następującą formę procedowania. Będziemy szli poprawkami według zestawienia przygotowanego przez Biuro Legislacyjne. Za każdym razem poza wnioskiem o odrzucenie projektu lub poprawką dotyczącą tytułu, ponieważ jest to jasne, w konsultacji z Biurem Legislacyjnym będziemy podawać, które numery poprawek łączą się z daną poprawką, którą właśnie procedujemy. Po ewentualnym rozstrzygnięciu będziemy sobie wykreślać je ze spisu, żeby do nich nie wracać.

Bardzo dziękujemy Biuru Legislacyjnemu za dużą, szybką i sprawną pracę, która została w to włożona. Dzięki temu będziemy mogli sprawnie procedować.

Mam nadzieję, że państwo z opozycji... Tak, już wiemy. Wiemy, że było 200 poprawek. Cóż z tego, że 100 poprawek wynika ze zmiany jednego słowa, co trzeba przemieścić do wielu miejsc w ustawie? Jak rozumiem, zamykacie na to oczy, OK. W ogóle nie wiem... Jak rozumiem, za chwilę złożycie wniosek o zmianę regulaminu Sejmu, żeby ustawy rozpatrywać w jednym czytaniu bez poprawek, bez pracy na forum komisji, bez poprawek w drugim czytaniu. Skoro wam to tak nie odpowiada, przyjmujemy od razu w trakcie pierwszego czytania bez żadnych poprawek. Jak rozumiem, jest już taki projekt ze strony opozycji. Cieszę się. Czekam, nie mogę się doczekać.

Składam wniosek o przejście do procedowania w zaproponowanej przeze mnie formie, czyli według zestawienia Biura Legislacyjnego z jednoczesnym rozstrzygnięciem poprawek powiązanych. A ponieważ nie blokujemy poprawek, to oczywiście z czasem wystąpienia jedna minuta przy każdym punkcie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, głosujemy wniosek formalny złożony przez pana...

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Pani przewodnicząca, są jeszcze głosy posłów z sali.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie przewodniczący, pozwoli pan, że będę prowadziła posiedzenie. Dziękuję serdecznie. Szanowni państwo, przechodzimy do głosowania wniosku formalnego, który złożył pan przewodniczący Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Szanowni państwo, wniosek o odrzucenie został złożony w drugim czytaniu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak jest.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Będzie rozpatrywany jako pierwszy z pakietu wniosków, ale najpierw przyjmijmy formułę, w jakiej będziemy procedować.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak, formułę procedowania. Zresztą tak się rozstaliśmy Wniosek pana przewodniczącego Horały nie był wcześniej głosowany.

Kto z państwa jest za przyjęciem wniosku pana posła Horały? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

9 głosów za, 8 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przechodzimy do wniosków i poprawek zgłoszonych w trakcie drugiego czytania w dniu 13 grudnia 2017 roku do poselskiego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (druki nr 2001 i 2113).

Wniosek o odrzucenie projektu ustawy został zgłoszony przez Klub Parlamentarny Platforma Obywatelska, Klub Poselski Nowoczesna i Koło Poselskie Unii Europejskich Demokratów, a także przez Polskie Stronnictwo Ludowe oraz ruch Kukiz`15. Słucham? Nie ma takich wniosków. Dobrze. Trzymamy się tego, co mamy. Proszę państwa mamy trzy tożsame wnioski. Proszę państwa, nie złożyliście. Dzisiaj było drugie czytanie. Trzymam się tego, co mam jasno napisane i przygotowane przez Biuro Legislacyjne. Przystępujemy do głosowania. Wcześniej chciałabym zapytać Biuro Legislacyjne, czy możemy głosować to jednocześnie.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak. Jest to jednobrzmiący wniosek złożony przez trzy podmioty. Powinien być rozstrzygnięty w jednym głosowaniu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, wniosek brzmi: odrzucić projekt ustawy. Kto jest za przyjęciem?

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, zgodnie z ustaleniem wnioskodawcy mają prawo uzasadnić.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Ależ bardzo proszę, po minucie. Klub Parlamentarny Platforma Obywatelska, potem Nowoczesna. Na spotkaniu nie ma koła poselskiego. Proszę bardzo, w imieniu Platformy Obywatelskiej. Proszę.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Jeszcze raz powtórzmy, że jest to bubel prawny. Należy go jak najszybciej odrzucić. Bardzo prosimy, żebyście jeszcze raz pomyśleli o tym, czy przypadkiem nie chcecie Polakom zrobić naprawdę wielkiej krzywdy, chcąc dalej procedować tę ustawę. Bardzo doceniam serce na dłoni wyciągniętej przez pana posła

Horale. Problem w tym, że mam wrażenie, iż przy procedowaniu tego projektu bardziej zajęliście się wyciąganiem ręki nie wiadomo gdzie, nie wiadomo, po co, a trochę zgubiście głowę, niestety.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. W imieniu Nowoczesnej pan poseł Sowa. Proszę.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, chciałbym bardzo wyraźnie powiedzieć, że tego projektu, który państwo zaproponowaliście, który wyszedł poparty państwa głosami z Komisji Nadzwyczajnej, nie da się poprawić. Sto trzysta poprawek, które chcecie wprowadzić, co prawda, wycofuje pewne rozwiązania, ale też bardziej pokazuje stan napięcia, który jest wśród państwa. Widać, że to, co proponujecie, jest absolutnie niespójne, nielogiczne i nie powinno być procedowane. Kończąc już, chciałbym, żeby pani przewodnicząca dopuszczała do głosu również tych posłów, którzy nie są członkami Komisji, a którzy od samego początku się zgłaszają. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, nie ma obecnych posłów z koła poselskiego.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Nie szkodzi. Jest zmiana i chyba możemy się wypowiadać.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, panie pośle. Po minucie. Bardzo proszę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Chciałbym powiedzieć, pani przewodnicząca, że to, co powiedział pan poseł Horala, to jest po prostu bezczelność. Krytykować nas za to, że składamy poprawki, podczas gdy... Nie. Tak pan powiedział, panie pośle.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, bardzo proszę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Powiedział pan, że jest tutaj jakaś obstrukcja polegająca na zgłaszaniu poprawek, podczas gdy wy złożyliście poprawek prawie dwieście. Jest to po prostu niedopuszczalne. To po pierwsze.

Po drugie, proszę też nie posuwać się do takich oto stwierdzeń, że akurat jesteście skłonni słuchać głosów opozycji. Zmieniacie swój front nie ze względu na to, że alarmujemy, tylko dlatego, że są jeszcze przytomni samorządowcy także z PiS-u, którzy trochę starają się wam wytłumaczyć, że robicie bubel prawny. I taka jest prawda. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Panowie posłowie, jesteśmy już w trakcie głosowania.

Kto z państwa jest za przyjęciem wniosków zgłoszonych przez Platformę Obywatelską, Nowoczesną i Koło Poselskie Unii Europejskich Demokratów? Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

8 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy do poprawki nr 1, w której proponuje się tytułowi ustawy nadać brzmienie: „o zmianie niektórych ustaw w celu podporządkowania Polski lokalnej partii PiS”. Poprawkę tę złożyła Nowoczesna.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki?

Głosy z sali:

A uzasadnienie?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki? Proszę.

Posel Marcin Horała (PiS):

Było w trakcie dyskusji na forum plenarnym.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Kto jest przeciwny? Proszę podać wyniki. Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

7 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Mamy poprawkę nr 2, żeby w art. 1 po pkt 2 dodać pkt 2a w brzmieniu: „2a) art. 16 otrzymuje brzmienie: «Art. 16. Kadencja rady gminy trwa 5 lat licząc od dnia wyboru.»”. Poprawka została złożona przez Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość i Klub Poselski Nowoczesna. Proszę państwa, kto jest za?

Posel Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Pani przewodnicząca, czy mogę zgłosić uwagę? Jest to bardzo ważne. Otwiera nam to blok poprawek.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, pan poseł Artur Zasada.

Posel Artur Zasada (PiS):

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Jest to postulat wyartykułowany przez samorządowców, zwłaszcza tych samorządowców, którzy w ostatnich wyborach po raz pierwszy zostali gospodarzami swoich gmin. Pięć lat to czas niezbędny po to, żeby zrealizować zapowiadane inwestycje. Bardzo się cieszę, że propozycja złożona przez porozumienie w ramach obozu Zjednoczonej Prawicy uzyskała tak szerokie poparcie. Tym bardziej się cieszę, że jak rozumiem, chcąc wzmocnić naszą poprawkę, poprawkę porozumienia, partia Nowoczesna również złożyła poprawki o takiej samej treści, które się łączą. W poprawce nr 2 jest mowa o kadencji rady gminy. Z poprawką tą łączy się także zmiana dotycząca rady powiatu i sejmiku województwa. Bardzo się cieszę i bardzo liczę na to, że uzyskam poparcie wszystkich klubów parlamentarnych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, pan poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber. Ustaliliście panowie kolejność?

Posel Łukasz Schreiber (PiS):

Chyba że jeszcze ktoś się zgłasza, gdyż ja na końcu.

Posel Marcin Horała (PiS):

Jest to wniosek Nowoczesnej, więc może jeszcze Nowoczesna.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Wniosek Nowoczesnej, więc Nowoczesna będzie uzasadniać. Proszę pan poseł Marek Sowa.

Posel Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, słowo do pana posła Zasady. Od razu chcę powiedzieć, że bardzo chciałem poprzeć poprawkę, którą złożył pan w trakcie pierwszego czytania. W momencie, kiedy nie dał mi pan tej szansy i wycofał projekt, z drugiej strony w sytuacji, kiedy decydujecie się państwo na dwukadencyjność, przygotowałem poprawkę, oczywiście przepisując tę propozycję, ponieważ nie może ona być w innym brzmieniu. Chciałbym też bardzo wyraźnie powiedzieć, że taki postulat mamy wpisany w swoim programie. Jest to wydłużenie czasu trwania kadencji do pięciu lat. W związku z powyższym poprawka ta w naturalny sposób znalazła się tutaj, została zgłoszona również przeze mnie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, jak państwo widzicie, poprawka nr 2 łączy się z poprawkami nr 6 i 8. Proszę, Biuro Legislacyjne chciało zabrać głos.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję. Istotnie chcieliśmy wskazać na łączność z poprawkami nr 6 i 8. W stosunku do tych poprawek chcieliśmy też wyrazić pewną wątpliwość o charakterze prawnym. Jest to wątpliwość, która dotyczy dopuszczalnego zakresu zgłaszanych poprawek. Jakkolwiek projekt zawarty w druku nr 2001 dotyczy wielu zagadnień, są tutaj zmiany dotyczące różnych kwestii odnoszących się do działania samorządu, wśród tych zagadnień w pierwotnym przedłożeniu nie znajdowała się kwestia długości kadencji organów jednostek samorządu. Należy zwrócić uwagę, że jest to poprawka zgłoszona w trakcie drugiego czytania, a więc już po tzw. wczesnym etapie rozpatrywania projektu. W świetle orzecznictwa tego rodzaju treści, nowe treści w ustawach nie powinny być zgłaszane na późniejszych etapach postępowania, tak jak to jest w tym przypadku. A więc z naszej strony jest uwaga w związku z dopuszczalnym zakresem poprawek zgłaszanych do projektu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pytanie zadaje pan poseł Kierwiński. Później pan poseł Dzikowski, pan poseł Witczak. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Mam pytanie do wnioskodawców, do autorów poprawki. Chciałbym się dowiedzieć, na jakiej podstawie państwo twierdzicie, że jest to rozwiązanie popierane przez samorządy. Czy wypowiedziały się w tym zakresie jakieś korporacje samorządowe? Czy jest jakakolwiek pozytywna opinia w tej sprawie? Czy pan poseł Zasada mówił tylko o swoich prywatnych konsultacjach w tej sprawie? W trakcie prac padła też propozycja sześcioletniej kadencji. Co wnioskodawcom przyświecało, że akurat wybrali pięć lat? Dlaczego nie siedem, nie osiem?

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Albo dziesięć.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Drogi panie pośle Łukaszu, rozumiem, że irytują was tego typu pytania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, nie dyskutujemy w ten sposób.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Niemniej jest to sprawa ustrojowa. Tego typu sprawy ustrojowe nie mogą podlegać procedowaniu na zasadzie: „bo nam się wydaje, że pięć lat to jest fajnie”. Mówię panu, że komuś może się wydawać, że jeszcze fajniej jest dziesięć lat. Chciałbym zapytać, na jakiej podstawie...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, chciałabym przypomnieć, że mówiliśmy już o tym.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Nie, pani przewodnicząca. Chciałbym usłyszeć, na jakiej podstawie wskazano pięć lat, dlatego że jest to naprawdę fundamentalna kwestia.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, pozwolicie, panowie posłowie, pozwolicie, że dopuszczę stronę społeczną. Proszę pan Wójcik i pan Zdun.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, środowiska samorządowe od wielu, wielu lat postulowały potrzebę wydłużenia kadencji, wskazując argumenty merytoryczne, podnosząc przede wszystkim argument zwiększenia możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez wydłużenie kadencji. Mówiło się o różnym okresie. Już w pierwszym czytaniu pamiętam zgłoszenia dotyczące pięcio- i sześcioletniej kadencji. Mówię to w kontekście wypowiedzi Biura Legislacyjnego. Bez względu na to, kto jest

wnioskodawcą w tej sprawie, w imieniu środowiska samorządowego chciałbym bardzo serdecznie podziękować. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Zdun, proszę. Proszę państwa, chciałabym jeszcze podzielić się z państwem pewną uwagą. Ponieważ rozmawialiśmy o tym, w tym o kadencjach, skończmy już dyskusję. Zakończmy ją przy tym punkcie. Następne poprawki po prostu głosujemy. Wnioskodawcy będą uzasadniać, będzie się też wypowiadać Biuro Legislacyjne.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Tak nie możemy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Możemy, dlatego że już dyskutowaliśmy na temat ustawy. Panowie posłowie, nie zachowujmy się jak...

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, doskonale wiemy, że przeprowadziliśmy dziesiątki godzin rozmów. Proszę bardzo, na liście mam zapisanego pana posła Dzikowskiego, pana posła Witczaka. I kończymy. Teraz pan Zdun.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Pani przewodnicząca, ja też się zgłaszałem.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Przepraszam bardzo, jeżeli poseł się zgłasza, to proszę go zapisywać.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam. Proszę pana, zapisywałam cierpliwie...

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Przepraszam, zgłaszałem się z pytaniem do wnioskodawców.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Co to za selektywne zapisywanie?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

... przy kolejnych razach jak omawialiśmy ustawę. Omówiliśmy...

Poseł Jacek Protas (PO):

Co trzeba zrobić, żeby pani zapisała? Przepraszam panią.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam bardzo, panie pośle.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Według własnego widzimisię pani przewodnicząca nie będzie prowadzić listy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Będziemy mówić naraz?

Poseł Jacek Protas (PO):

Jeżeli trzeba, to będziemy mówić naraz.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Tak.

Poseł Jacek Protas (PO):

Dlatego że nie wiem, co trzeba zrobić, żeby pani przewodnicząca zapisała do głosu. Czy mam wstać i machać rękoma albo dodatkowo pomponikami?

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, posłowie się zgłaszają, więc proszę zapisywać na listę.

Poseł Jacek Protas (PO):

Siedzi pan wiceprzewodniczący i nie może zapisywać?

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Prosimy o uwagę.

Poseł Jacek Protas (PO):

Jeżeli pani sama sobie nie radzi, proszę wyznaczyć kogoś z wiceprzewodniczących, żeby prowadził listę zgłaszających się, dlatego że tak nie może być.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy panowie już się uspokoiliście? Czy nerwy troszeczkę opadły? Proszę się nie denerwować. Nie jest pan spokojny, podnosi pan głos. Proszę, pan poseł Matusiewicz.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, proszę państwa, mam propozycję. Ponieważ wasze argumenty powtarzają się, proponuję, żeby przegłosować, żeby przy każdej poprawce głos mógł zabrać jeden przedstawiciel klubu. Jest to wystarczające, żeby przedstawić argumenty. Państwo je powtarzacie, przez co niepotrzebnie tracimy tutaj czas.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Pytanie to strata czasu?

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Proszę? Po jednym przedstawicielu.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Zadanie pytania w sprawie ustrojowej to jest tracenie czasu?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, został zgłoszony wniosek przez pana posła Matusiewicza.

Poseł Artur Zasada (PiS):

Pani przewodnicząca.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Dyskutowaliśmy już wystarczająco.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, będziecie się państwo napędzać, jeden drugi, trzeci, czwarty, piąty jak mantra będziecie powtarzać to samo. Są reprezentanci klubów. Pan poseł Matusiewicz postawił wniosek, żeby reprezentanci klubów odnosili się do każdej poprawki. Po jednym reprezentancie. Bardzo proszę.

Kto z państwa jest za przyjęciem takiego wniosku?

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Pani przewodnicząca, przed chwilą czytała pani, że jesteśmy zapisani.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Kto jest przeciwny?

Poseł Artur Zasada (PiS):

Pani przewodnicząca, bardzo proszę o głos, żeby odpowiedzieć na pytanie, które zostało zadane.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Mamy jeszcze pytania. Panie pośle, ja też mam jeszcze pytanie do pana.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Jeszcze momencik.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

9 głosów za, 8 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy ja udzieliłam głosu panu posłowi? Panie przewodniczący. Dziękuję bardzo. Teraz jest cisza. Dziękuję wam za to. Proszę państwa, jesteśmy przy poprawce nr 2 – panie Zdun, poczekajmy moment – która łączy się z poprawkami nr 6 i 8.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Zgodnie z wnioskiem pana posła Matusiewicza proszę o głos w imieniu klubu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak, ale pozwólcie mi... Proszę państwa, dzisiaj jesteście bardzo nerwowi, a jestem wyjątkowo spokojna. Po kolei. Pan poseł Zgorzelski. Kto mówi, jako reprezentant Platformy Obywatelskiej?

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Ja mówię.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan przewodniczący Witczak. Proszę bardzo.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Przepraszam, szanowni państwo. Pani przewodnicząca, bardzo przepraszam, ale są również posłowie z mojego klubu. Tak naprawdę jest to projekt priorytetowy dla mojego klubu. Szanowni państwo, naprawdę chcieli zadać pytania. Nie wykluczamy parlamentarzystów, moich kolegów z tej dyskusji. Zgodnie z regulaminem mają dokładnie taki sam głos jak każdy inny parlamentarzysta, ale nie mogą głosować. I tylko tyle. Mogą natomiast zabierać głos zgodnie z regulaminem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Mogli uczestniczyć jak strona społeczna. Proszę pana, panie przewodniczący, pracujemy od 28 listopada.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Ale jest 240 nowych poprawek. Projekt ten różni się diametralnie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie przewodniczący, nad projektem ustawy pracujemy od 28 listopada. Był czas. Panie pośle. Proszę bardzo, pan poseł Zgorzelski oczywiście w imieniu Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, dziękuję za udzielenie głosu. Mam wrażenie, że wnioskodawcy, przepraszam, że użyję tego słowa, ale nie są w stanie zmierzyć się z powagą materii. Poprawka, która wskazuje na to, że kadencja samorządu będzie pięcioletnia, tak naprawdę nie jest poparta ani jakimkolwiek dowodem, ani jakimkolwiek doświadczeniem, ani jakimkolwiek badaniem. Dlaczego kadencja ma wynosić pięć lat, a nie np. sześć? A może siedem? Dlatego w imieniu Klubu Parlamentarnego Polskiego Stronnictwa Ludowego bardzo proszę o uzasadnienie, z czego to wynika. Absolutnie do mnie nie przemawia fakt, że jest zapisane pięć lat, i kropka.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Już ktoś raz zadawał to pytanie.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Ja.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł. W takim razie wyczerpaliśmy limit w imieniu Platformy Obywatelskiej. Dziękuję bardzo.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Pani przewodnicząca raczy sobie...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę. Przegłosowaliśmy wniosek formalny.

Poseł Mariusz Witzak (PO):

Pan poseł Kierwiński pytał, a ja teraz wygłoszę stanowisko klubu w tej sprawie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan przewodniczący Witzak, bardzo proszę.

Poseł Mariusz Witzak (PO):

Pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę. Ale proszę wygłaszać stanowisko klubu.

Poseł Mariusz Witzak (PO):

Może pani tutaj udawać, pokazywać spokój, stonowanie, natomiast sytuacja jest niezwykle poważna. Nie zakrzyczy pani prawdy, a prawda jest taka, że Biuro Legislacyjne zwróciło pani przewodniczącej uwagę, że poprawka ta wykracza poza zakres przedsięwzięć realizowanych przez Komisję. Została zgłoszona w drugim czytaniu. W normalnych warunkach, gdyby funkcjonował normalny Trybunał Konstytucyjny, po uchwaleniu zmiany, która wykracza poza zakres projektowanych zmian, po prostu uchyliliby ów przepis. Momencik, panie pośle. Wiem, że jest pan specjalistą od wychodzenia poza zakres, ale teraz mówimy o poważnej materii, dlatego że jest to materia ustrojowa.

Pani przewodnicząca, po pierwsze, jest to rozwiązanie, które wykracza poza zakres, jest to rozwiązanie niekonstytucyjne. Po drugie, powiem konkretnie, że nie skonsultowaliście państwo tego z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. Nie może tak być, a uwagi ze strony posłów Kierwińskiego i Zgorzelskiego, że kadencja może trwać pięć, sześć, siedem lat, są bardzo racjonalne. Są różne cykle inwestycyjne, są definiowane w różny sposób. Zmieniacie państwo ustrój samorządu od czapy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Poseł Mariusz Witzak (PO):

Jest to od czapy zmiana ustroju samorządu, i jeszcze realizowana w sposób nieprawny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Nie, proszę państwa. Przyjęliśmy wniosek. Panowie posłowie, momencik.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

A odpowiedź?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Poczekajcie. Pan poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber, bardzo proszę, udzieli odpowiedzi. I przystępujemy do głosowania poprawki nr 2. Dziękuję bardzo.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Chciałbym zadać pytanie do wnioskodawcy, czyli do pana posła Zasady.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie przewodniczący, czemu się pan nie zgłaszał?

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Zgłaszam się cały czas. Nie wiem, dlaczego pani przewodnicząca...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dlatego że nie widzę. Proszę, pan przewodniczący Jaskóła. Mam ciężki lewoskręt. Naprawdę. Proszę, panie przewodniczący Jaskóła.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Całe szczęście, że mam panią przewodniczącą po prawej stronie. Po lewej mam pana marszałka Trąmpczyńskiego.

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, co do zasady zgadzam się z opinią Biura Legislacyjnego. Oczywiście wcale nie byłbym przeciwny przedłużeniu kadencji do pięciu lat, jeżeli byłoby to w pierwotnym projekcie. Mam natomiast pytanie do pana posła wnioskodawcy, do pana posła Zasady, czy projektujecie... Przepraszam, do wnioskodawcy poprawki. Czy projektujecie potencjalnie – warto byłoby to zrobić – skrócenie pierwszej kadencji i przesunięcie wyborów na wiosnę, o co upomina się bardzo wielu samorządowców, zwłaszcza z punktu widzenia budżetowego?

Wydaje mi się, że pozostawiając pewne części niezakończone, jak np. art. 174, po zakończeniu tego projektu otwieracie sobie drogę do kolejnych nowelizacji projektu i wielokrotnej dewastacji Kodeksu wyborczego. Będzie to droga, która niestety czeka nas przez kilka najbliższych miesięcy, przynajmniej do marca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, odpowiada pan poseł wnioskodawca i przechodzimy do głosowania.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca.

Poseł Artur Zasada (PiS):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Nie, nie. Nie ten wnioskodawca. W drugim czytaniu nie przewidujemy trybu pytań do wnioskodawcy poprawek.

Poseł Artur Zasada (PiS):

Akurat tutaj bardzo proszę dać mi jedną minutę na odpowiedź moim szanownym przedmówcom, którzy podnieśli argument, jakoby samorządowcy...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam, panie pośle, czy udzieliłam panu głosu? Bardzo przepraszam, panie pośle. Szanujemy się.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Ale pytania były do wnioskodawcy poprawki.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Sekundę. Szanowni państwo, przecież poprawka pana posła Zasady została wycofana w toku prac. Poprawki, które są złożone, są poprawkami klubu Prawo i Sprawiedliwość zgłoszonymi podczas drugiego czytania. Odpowiadam krótko na pytania, które padły. Szanowni państwo, po pierwsze, w toku prac rozmawialiśmy na ten temat. Temat ten stawał. To prawda. Pan poseł również składał taką poprawkę. Pan poseł Zgorzelski też składał.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dalej idącą.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Tak, dalej idącą, gdyż wydłużającą do sześciu lat. Braliśmy to pod uwagę. Jako Prawo i Sprawiedliwość proponujemy wydłużenie kadencji do pięciu lat w związku z tym, że pozostajemy przy dwukadencyjności, którą zaproponowaliśmy. Uważamy, że jest ona konstytucyjna, że nie ma w Konstytucji RP zagwarantowanego biernego prawa wyborczego. W związku z tym proponujemy wydłużenie do pięciu lat. Jest to analogiczne jak w przypadku Prezydenta Rzeczypospolitej. Takie rozwiązanie wydaje się nam najlepsze. Dwa razy po pięć lat. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przechodzimy do głosowania poprawki nr 2. Ponieważ łączą się ona z poprawkami nr 6 i 8, głosujemy je jednocześnie. Bardzo proszę.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

11 głosów za, 5 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Poprawka przeszła.

Przechodzimy do poprawki nr 3, żeby w art. 1 w pkt 3 skreślić lit. a. Poprawka została zgłoszona przez klub Prawa i Sprawiedliwości. Poprawka ta łączy się z poprawką nr 5.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki?

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Zaraz, zaraz.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Pani przewodnicząca.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Proszę, żeby uzasadniać.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, uzasadnia pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Dobrze. Cieszę się, że państwa tak to interesuje. Bardzo krótko powiem, o co chodzi, ponieważ znany temat. Jest to kwestia skarbnika. Chodzi o powoływanie skarbnika przez wójta. Była nad tym długa dyskusja. Uznajemy, że nie jest to kwestia kluczowa. Jak mówiłem, w sprawach, które uważamy za słuszne, ale nie kluczowe dla projektu, a które spotykały się z dużym oporem, z kontrargumentacją, postępujemy kompromisowo. Dlatego proponujemy wycofanie zmiany, czyli przyjęcie poprawki, która jest oznaczona nr 3 i związanej z nią poprawki nr 5.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki?

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Mamy jeszcze pytania. Chciałbym jednak zadać pytanie. Mam problem, szanowni państwo. Chciałbym zadać pytanie do Biura Legislacyjnego à propos poprzedniej poprawki, czy łączy się ona z poprawkami nr 5 i 7 z bloku. Czy zatem przegłosowaliśmy blok? Chciałbym to wiedzieć. Po prostu niechlujstwo na tej sali jest...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam bardzo, panie pośle. Panie pośle, to nie jest niechlujstwo. Przepraszam bardzo, wszystko zostało przygotowane przez Biuro Legislacyjne. I proszę nie obrażać panów mecenasów.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Absolutnie tak nie zrobiłem, powiedziałem, że...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

To proszę nie używać takiego języka. Panowie, bardzo was proszę.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Absolutnie nie, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne odpowiada.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Zadam pytanie. Szanowni panowie, proszę się nie obrażać. Oczywiście to nie jest do państwa. Pytam, czy przy poprzedniej poprawce przegłosowaliśmy blok, który jest zgłoszony przez Prawo i Sprawiedliwość i związany z poprawkami nr 1, 5 i 7. To jest moje pytanie. Za chwilę znowu będziemy głosować blok. Potrzebuję wiedzieć, czy razem przegłosujemy poprawki nr 2 i 4.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, można jedno zdanie?

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Szanowny, panie mecenasie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, moment. Znowu emocje w dół. Proszę, odpowiada Biuro Legislacyjne. Pan poseł Horała. Proszę. Dobrze. Momencik. Musimy wyjaśnić panu posłowi Jaskóła. Proszę o cierpliwość. Bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Są to poprawki nr 2, 6 i 8. Posługuję się numeracją z zestawienia poprawek przygotowanego przez Biuro Legislacyjne, natomiast pan poseł wskazywał na poprawki nr 1, 5 i 7. Jest to numeracja z zestawienia poprawek klubu Prawo i Sprawiedliwość. W poprzednim głosowaniu Komisja zdecydowała o pozytywnym zaopiniowaniu poprawek nr 2, 6 i 8. Było jedno głosowanie nad trzema poprawkami.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Może w celu wyjaśnienia, ponieważ, jak widać, części z państwa mogło to umknąć. Pracujemy na podstawie materiału przygotowanego przez Biuro Legislacyjne, w oparciu o łączne zestawienie wszystkich poprawek, przygotowane przez Biuro Legislacyjne i przesłane państwu. Materiałem pomocniczym do tego jest zestawienie poprawek łączących się, które swoją numeracją odpowiadają numeracji z zestawienia Biura Legislacyjnego. W związku z tym podczas ostatniego głosowania głosowaliśmy poprawki nr 2, 6 i 8. Teraz jesteśmy przy poprawce nr 3 i związanej z nią poprawce nr 5.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Proszę także podawać treść merytoryczną, ponieważ materiały te mamy od piętnastu minut.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Już podaliśmy. Mówiliśmy, szanowny panie pośle, że jest to przepis dotyczący skarbnika gminy. Wracamy do przepisu, że skarbnika na wniosek o powołanie ze strony wójta, burmistrza, prezydenta opiniuje rada gminy. Dziękuję serdecznie. Przechodzimy do głosowania poprawki. Proszę, drogi panie pośle Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Nie może być tak, że będziemy panią błagać o głos. Pani przewodnicząca nie robi nam żadnej łaski. Jesteśmy członkami Komisji powołanymi przez Sejm i mamy prawo zabierać głos.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, ponieważ biegnie panu czas. Bardzo proszę.

Poseł Marek Sowa (N):

Nic nie biegnie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Biegnie, biegnie.

Poseł Marek Sowa (N):

Mam pytanie do legislatorów. Chciałbym powiedzieć, że ta sprawa stawała również poprzednio.

Poseł Jacek Protas (PO):

To nie jest śmieszne. Naprawdę to nie jest śmieszne, pani przewodnicząca, co pani robi z posiedzenia komisji sejmowej.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Proszę nie przeszkadzać panu posłowi Sowie w wypowiedzi.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

A pan, panie przewodniczący, w jakim trybie się włącza do dyskusji?

Poseł Marek Sowa (N):

Chciałbym powiedzieć, że we wcześniejszej ustawie oczywiście był zapis.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy mogę prosić o spokój? Mówi pan poseł Sowa. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Marek Sowa (N):

W ustawie dzisiaj obowiązującej jest przepis, że rada gminy wypowiada się w kwestii skarbnika. Jest to przepis jak najbardziej prawidłowy. Państwo forsowaliście w projekcie ustawy zmianę nr 10. Po art. 26a dodaliście art. 26b, że skarbnika w drodze zarządzenia powołuje oraz odwołuje wójt gminy. W związku z powyższym rozumiem, że po wcześniejszym zasięgnięciu opinii rady. Czy tak?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, przechodzimy do głosowania poprawki nr 3.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki oczywiście wraz z poprawką nr 5? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

9 głosów za, 4 głosy przeciwne, 2 głosy wstrzymujące się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przechodzimy do poprawki nr 4.

Poseł Marek Sowa (N):

Chciałbym zgłosić wniosek formalny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, pan poseł. Wniosek formalny.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, mówiąc szczerze, zadałem pytanie legislatorom. W trakcie debaty w ramach prac Komisji złożyłem wniosek mniejszości. Podnosiłem ten argument. Wówczas było to wykreślenie zmiany nr 10. Czy zmiana nr 10 i mój wniosek mniejszości będą głosowane razem z tą poprawką? Tego dotyczyło moje pytanie. Dotyczy to jednego przedmiotu i trzeba to zablokować. OK. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, czy pan poseł Sowa otrzymał wyjaśnienie? Tak. Proszę państwa, przechodzimy do poprawki nr 4. Tak, tak. Spokojnie. Tak jak przegłosowaliśmy, jedna osoba w imieniu klubu będzie zabierała głos.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Najpierw niech merytorycznie...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Popatrzcie państwo. Proszę, ponieważ jest tutaj naprawdę duże dzieło do wykonania. Łączą się poprawki nr 7, 9, 11, 17, 20, 24. Muszę je odczytać. Dobrze. Widzicie, że aż do poprawki nr 186, od 7 do 186. Bardzo proszę, pan poseł wnioskodawca wyjaśnia, o co chodzi.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Szanowni państwo, pakiet poprawek dotyczy instytucji komisarza wyborczego. W wersji, która trafiła do drugiego czytania, wprowadziliśmy rozróżnienie na komisarzy wojewódzkich i powiatowych, przydając im pewne kompetencje. Również z części innych poprawek tutaj połączonych, ponieważ wycofujemy się z części kompetencji, jakie mieli mieć komisarze, zwłaszcza w najbliższych wyborach... Zgodnie z jedną z naszych poprawek, komisarze w najbliższych wyborach nie będą np. ustalali okręgów wyborczych.

Zgodnie z jedną z naszych poprawek, nie ulega też zmianie ordynacja wyborcza w gminach do 20 tys. mieszkańców. A więc siłą rzeczy wiele czynności związanych z zadaniami, które do tej pory były przypisane dla komisarzy, odpadnie. Jednocześnie Państwowa Komisja Wyborcza postawiła zarzut, że nie będzie w stanie dokonać rekrutacji aż czterystu osób. Mając to na uwadze oraz to, że zmniejsza się liczba zadań, jakie komisarze będą mieli, zwłaszcza w najbliższych wyborach... Zresztą były też takie głosy, że po tych wyborach będzie za mało zadań dla komisarzy, że jest ich za dużo. A więc przychyłamy się do wniosku i cofamy rozróżnienie na komisarzy powiatowych i wojewódzkich, pozostają po prostu komisarze wyborczy. Będzie stu komisarzy przypisanych do okręgów senackich, ponieważ jest to jasne rozróżnienie, jednoznacznie dzielące mapę całego kraju na konkretne miejsca. Każdy komisarz będzie miał swoje miejsce odpowiedzialności. Plus w jednym z miejsc wprowadzamy instytucję komisarza, który jest wskazany przez Państwową Komisję Wyborczą do wykonywania zadań o charakterze ogólnowojevodzkim. Jednocześnie komasuje to również wiele innych uwag, np. uwagę dotyczącą tego, że komitety obywatelskie będą miały za daleko do komisarza wojewódzkiego. Komisarzy będzie więcej niż teraz, a więc będą miały jeszcze bliżej.

Rodzi to wiele poprawek, ponieważ wszędzie tam, gdzie w ustawie pojawiały się przymiotniki „powiatowy” lub „wojewódzki”, trzeba je zmienić na „wyborczy”. Stąd poza istotą zmiany, którą tutaj przedstawiłem, jest wiele zmian techniczno-legislacyjnych, żeby przymiotniki „powiatowy” lub „wojewódzki” wszędzie wykreślić i w to miejsce przy kompetencjach wpisać „komisarz wyborczy”. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Zgorzelski, proszę uprzejmie. Pan poseł Dzikowski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, oczekiwałem, żeby chociaż raz pan przewodniczący Horała powiedział w naszym kierunku słowo „dziękuję”. Jak pokazuje praktyka procedowania nad tym projektem przynajmniej kilkakrotnie uratowaliśmy twarz całej Komisji i obraz naszej pracy. Po pierwsze, już wycofaliście się z tego, żeby komisarze kroili okręgi wyborcze. Już wiemy też, że komisarze ze względu na to... W przyszłości będą, ale teraz nie będą. Wycofaliście się także z tego, że komisarze będą w większej liczbie po to, żeby komitety obywatelskie nie musiały podróżować po kilkaset kilometrów. W związku z tym chciałbym od pana posła Horały usłyszeć to jedno słowo. Nie zmienia to jednak stanowiska mojego klubu, ponieważ istota funkcjonowania komisarza w tej ustawie jest niekonstytucyjna, dlatego że jest to złamanie zarówno art. 15, jak i art. 171 Konstytucji RP. Będę zatem głosował przeciw.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Dzikowski w imieniu klubu Platformy Obywatelskiej.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, rozumiemy, że konsekwencje jednej zmiany polegającej na zawieszeniu wprowadzenia komisarzy powiatowych i wojewódzkich do czasów najbliższych wyborów są w innych przepisach. Jest to zrozumiałe. Moje pytanie zmierza do tego – czy pan poseł wnioskodawca mógłby odpowiedzieć: Czy prawdą jest, że w dniu 1 stycznia 2019 roku wchodzi przepisy, które w tej chwili będą zawieszane na okres przejściowy? Będą wprowadzeni komisarze powiatowi i wojewódzcy. W takim razie proszę powiedzieć, jaki będzie los owych komisarzy.

Chciałbym jeszcze tylko powiedzieć, że okręgi senackie nie są kompatybilne z niektórymi powiatami i gminami. Może to prowadzić do nieporozumień i niepotrzebnych zawirowań, a to nam grozi. Z tego, co wiem, taka jest też opinia Państwowej Komisji Wyborczej po informacjach, jakie przekazaliście nam w trakcie drugiego czytania. W takim razie jeszcze raz pytanie, na jaki czas jest stu komisarzy. Kiedy wchodzi inne przepisy? Co to znaczy, że w następnych wyborach gros zadań będzie przypisanych komisarzom powiatowym i wojewódzkim? Proszę odpowiedzieć, ponieważ są to kluczowe pytania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo, po kolei. Po jednym głosie z każdego klubu. Najpierw pan poseł Sowa, potem pan poseł Jaskóła. Proszę bardzo.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, mam pytanie do posła wnioskodawcy. Zadanie ma być przejęte przez komisarzy od nowego roku, od roku 2019. Tymczasem mamy przepisy np. art. 419 i 421. Przepis w bardzo wyraźny sposób stanowi, że podział gminy na okręgi wyborcze jest stały, z zastrzeżeniem art. 421. Art. 421 bardzo jasno precyzuje, że korekty okręgu można dokonać tylko z uwagi na liczbę przeliczeniową mieszkańców, czyli wtedy kiedy zmienia się liczba mandatów, lub na skutek zmiany granic okręgu. W związku z powyższym moje pytanie jest takie. W pierwotnym projekcie ustawy przyjęliście państwo opcję zerową, czyli że nie ma okręgów wyborczych i że powołujemy komisarza, który w przeciągu miesiąca ustala zupełnie nową sieć okręgów wyborczych. Teraz sytuacja jest taka, że jednak okręgi pozostają. Jak rozumiem, po roku 2019 komisarz nie będzie miał opcji zerowej, będzie musiał utrzymać dotychczasowe okręgi, chyba że zaistnieje przesłanka z art. 421. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję panu posłowi. Bardzo proszę, pan poseł Jaskóła.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Zastanawiam się. Oczywiście pociesza mnie fakt, że zrozumieliście państwo błąd, aczkolwiek zawieszenie komisarzy i wprowadzenie tejże funkcji w moim przekonaniu czemuś ma służyć. Moje przekonanie jest takie, że chcecie doprowadzić do sytuacji, żeby w przyszłym roku bądź za dwa lata, chociaż raczej w przyszłym roku, znowu przy pomocy jakichś poprawek do Kodeksu wyborczego na podstawie stu okręgów zwiększyć także okręgi do Sejmu do liczby stu i wybierać parlamentarzystów w okręgach trzy-, pięcio- lub sześciomandatowych. Czy temu ma służyć zmniejszenie liczby do stu? Sama instytucja nie do końca nam się podoba, ale wychodzimy wam naprzeciw, chcąc pomóc w poprawie. Oczywiście będę głosował za tym, żeby wyczyścić projekt. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, odpowiada pan poseł Łukasz Schreiber.

Poseł Maciej Masłowski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Przepraszam bardzo, a strona społeczna może zadać pytania?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, był postawiony wniosek, który przegłosowaliśmy, żeby wypowiedali się tylko posłowie, po jednym z klubu.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Posłowie nie są stroną społeczną. Posłowie są posłami na Sejm Rzeczypospolitej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, głosujemy poprawki zgłoszone w trakcie drugiego czytania.

Głos z sali:

To po co zapraszać, jak nie udziela się głosu?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dlatego że strona społeczna chciała uczestniczyć. Ma prawo. Strona społeczna uczestniczyła w spotkaniu, panie Pawle.

Poseł Norbert Kaczmarczyk (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Droży państwo, potem powiecie, że konsultowaliście projekt ze stroną społeczną, nie dając jej głosu. Przecież jest to hipokryzja. Po co zapraszać ludzi? Możecie sami uchwalić sobie ustawę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowny panie pośle.

Poseł Norbert Kaczmarczyk (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Przyszedłem i co? Nie dajecie mi głosu, nie pozwalacie mi nic powiedzieć. To jest Sejm czy to jest cyrk?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, proszę nie ustawiać czegoś, nad czym wcześniej pan nie pracował, nie był, nie uczestniczył. Bardzo proszę. Szanowni państwo, przechodzimy... Czy dopuścicie, ponieważ pan Paweł Zdun chciałby tylko raz odpowiedzieć? Raz zabrał głos pan Wójcik, więc żeby było po...

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Pani przewodnicząca, wprowadza pani spontaniczny bałagan.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, przypominam art. 36 ust. 9 regulaminu Sejmu.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Wniosek formalny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Będziemy mówić wszyscy? Może zaśpiewamy sobie razem?

Poseł Maciej Masłowski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Może będziemy mówić cały czas. I co pani spowoduje?

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Będzie to zdecydowanie lepsze dla Polski jak zaśpiewamy.

Poseł Maciej Masłowski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Poprosi pani Straż Marszałkowską, żeby nas wyprowadzić?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam, a kim pan jest?

Poseł Maciej Masłowski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Proszę pani, jestem reprezentantem 47 tys. obywateli.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam, kim pan jest? Może się pan przedstawi, bo ja nie wiem.

Poseł Maciej Masłowski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Pani powinna mnie znać. Jestem posłem na Sejm.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Ale nie znam.

Poseł Maciej Masłowski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

To pani problem. Ja panią znam.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Cieszę się.

Poseł Maciej Masłowski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Dzisiaj widzieliśmy się z mównicą. Zwracałem się do pani, ale pani nie kojarzy, dlatego że pani zadaniem jest tylko przepchać ten projekt w takiej formie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam bardzo.

Poseł Maciej Masłowski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Jeżeli ograniczacie stronę społeczną, ograniczacie posłów...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy ja panu udzieliłam głosu?

Poseł Maciej Masłowski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Nie, nie udzieliła mi pani.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

W takim razie dziękuję panu uprzejmie.

Poseł Maciej Masłowski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Ukarze mnie pani?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Nie, nie ukarzę, tylko pana proszę.

Poseł Maciej Masłowski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Nawet posłowie na Sejm nie mogą zadać pytania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Zwracam się do pana z prośbą.

Poseł Maciej Masłowski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Ja też do pani z całym szacunkiem, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Zwracam się z prośbą, żeby nie przerywał pan obrad.

Poseł Maciej Masłowski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

I co mi zrobicie?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Nic.

Poseł Maciej Masłowski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

No właśnie nic. Przyszliśmy i nie możemy zadać pytania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę pana, pana zachowanie niestety nie jest parlamentarne.

Poseł Maciej Masłowski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Ale za to państwa zachowanie jest w porządku.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę pana, wprowadza pan, zakłóca pan obrady Komisji Nadzwyczajnej. Proszę się zapoznać z regulaminem Sejmu.

Poseł Maciej Masłowski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Znam regulamin.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę się zapoznać i proszę nie przerywać. Bardzo proszę, głos ma pan poseł Łukasz Schreiber. Dziękuję bardzo.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, na wstępie przypomnę, że pani przewodnicząca dopuściła w trakcie prac Komisji Nadzwyczajnej wszystkich. Każdy kto tylko przyszedł na tę salę i poprosił o głos, otrzymywał go w każdym punkcie. Bardzo proszę, żeby ani pan poseł, ani nikt w tym momencie nie obrażał pani przewodniczącej, ponieważ naprawdę jest to niepoważne.

Teraz przechodzę do krótkiej odpowiedzi na pytania, które padły. Wyciąganie analogii, szanowny panie pośle przewodniczący Tomasz Jaskóła, że jest to jakaś próba wprowadzenia... Proszę państwa, jeżeli nie interesuje was odpowiedź, to dobrze, to w takim razie rezygnuję z głosu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo, w związku z tym przechodzimy do głosowania nad poprawką nr 4.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Pani przewodnicząca, wniosek formalny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przechodzimy do głosowania.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Pani przewodnicząca, wniosek formalny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Wniosek formalny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, Biuro Legislacyjne. Biuro Legislacyjne ma głos. Czy ja mogę prosić posłów o spokój? Panowie posłowie. Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

W odniesieniu do tej grupy poprawek chcielibyśmy zgłosić kilka uwag. Pierwsza dotyczy zakresu rozpatrywanych poprawek. Po pierwsze, zwracamy uwagę na ujęcie w zestawieniu poprawki oznaczonej jako 152a. Jest ona oznaczona tak na roboczo, ponieważ w zestawieniu poprawek pomiędzy poprawką nr 152 a poprawką nr 153 znalazła się poprawka bez numeru. Niestety, przy przenumerowywaniu, mówiąc kolokwialnie, uciekła nam, więc tak ją oznaczyliśmy. Oczywiście powinna być objęta tym zakresem.

Mamy natomiast pewną wątpliwość dotyczącą poprawki nr 95. Jest to poprawka polegająca na skreśleniu zmiany nr 81 w art. 5. Wnioskodawcy, zgłaszając poprawki, wskazali tę poprawkę jako poprawkę wchodzącą w skład bloku dotyczącego zmian odnoszących się do komisarzy wyborczych, natomiast w naszej ocenie jest to poprawka, która powinna być zawarta w innym bloku poprawek, czyli w bloku, który wiąże się z poprawką nr 10. Prosimy o zweryfikowanie tej kwestii.

Druga kwestia dotycząca tego bloku. Jest to blok, który pozostaje w pewnej kolizji merytorycznej z poprawkami zgłoszonymi przez Klub Parlamentarny Polskiego Stronnictwa Ludowego. Klub parlamentarny zgłosił poprawkę nr 16 oraz wiążące się z nią poprawki nr 18, 19, 23, 25, 27, 28, 30, 32, 34, 37, 78, 79, 81, 150, 152, 154, 162, 167, 176, 178 i 180. Są to również poprawki, które dotyczą kwestii komisarzy wyborczych. W związku z tym pozytywne zarekomendowanie bloku poprawek związanego z poprawką nr 4 będzie powodowało negatywną rekomendację dla poprawek zgłoszonych przez klub Polskiego Stronnictwa Ludowego, których numery odczytałem przed chwilą. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Chciałbym się przychylić do wszystkich uwag Biura Legislacyjnego. Chodzi o uwzględnienie poprawki, przy której uciekł numer, o czym panowie mówili; po drugie, o przesunięciu poprawki nr 95 do pakietu głosowanego razem z poprawką nr 10, jak też o to, żeby w jednym głosowaniu Komisja rozstrzygnęła kwestię poprawki nr 16 i poprawek z nią powiązanych, żeby później uniknąć kolizji. Ewentualne przyjęcie poprawki nr 4 wraz z przypisanymi poprawkami, z wyjątkiem poprawki nr 95, będzie równoznaczne z rozstrzygnięciem w kwestii poprawki nr 16, czyli z odrzuceniem poprawki nr 16 i powiązanych z nią poprawek. Chodzi o to, żeby była jasność nad czym głosujemy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Wniosek formalny, proszę.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Tak, pani przewodnicząca. Pani przewodnicząca, ponieważ emocje związane z tym, że nie dopuszczacie państwo do głosu wielu osób, które przyszły w swoim prywatnym czasie – niektóre przyszły w ramach pracy, żeby wykonywać mandat posła – są zbyt duże, proszę was, żebyśmy przyjęli pewne zasady. Możemy to przegłosować jako Komisja. Proszę, żeby przy każdej poprawce każda osoba, która zgłasza się do głosu, jednak była wysłuchana. Nie jest to nic wielkiego. Poprawek po zgrupowaniu nie ma tak bardzo,

bardzo dużo. Zamiast nerwów, przepychania się na zasadzie, kto jeszcze, czy ten klub już mówił czy nie, czy strona społeczna może coś powiedzieć czy nie może, pani przewodnicząca, będzie szybciej, jeżeli każda osoba będzie mogła po minucie wypowiedzieć się na temat danej poprawki.

Debatujemy nad naprawdę ważną kwestią. Nawet jeżeli jakieś argumenty powtórzą się kilka razy, może czasami pojawi się jakiś nowy ważny argument, który też da wam do myślenia. Nie chodzi o to, żebyśmy przejechali to jak pociąg, odkleпали, zaliczyli i było fantastycznie. Chodzi o to, żebyśmy stworzyli naprawdę dobre prawo. Wycofajcie się po prostu ze złego rozwiązania. Będzie szybciej. Naprawdę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, pan poseł Matusiewicz.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, głos przeciwny, ponieważ wcześniej przegłosowaliśmy sposób procedowania. Proszę zgodnie z tym procedować.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, głosujemy.

Poseł Jacek Protas (PO):

Wniosek formalny, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Już był zgłoszony, proszę państwa. Mówiłam, że przechodzimy do głosowania poprawki nr 4.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, mam prośbę, żeby pan poseł Schreiber odpowiedział na pytania. Nie uzyskałem odpowiedzi na swoje pytania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

To proszę usiąść i wysłuchać. Chyba ktoś zakłócał spokój, panowie. Na pewno nie my. Na pewno nie my, a zwłaszcza ja. Proszę państwa, jeszcze? Czy pan poseł Schreiber odpowie? Proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Odpowiem krótko odnośnie do komisarzy, żeby była tutaj pełna jasność. Sprawa pierwsza. Komisarze zostają w liczbie stu i na teraz, i na później. Ich zadaniem podczas tych wyborów jest jedynie przygotowanie od strony organizacyjnej w miejsce wójta, burmistrza, prezydenta. To jest ich zadanie. Po najbliższych wyborach samorządowych będą mieli zadania, rzeczywiście przejmą kompetencje od rad gmin, rad powiatów i sejmików w kwestii okręgów. Oczywiście obowiązuje art. 421, a więc kompetencja ta jest raczej techniczna. Co więcej, nie ma tutaj mowy o żadnym tworzeniu jakichś okręgów – pytał o to pan przewodniczący Jaskóła – pod wybory parlamentarne lub jakiegokolwiek inne. W ogóle nie ma to miejsca. Dzisiaj mamy 51 komisarzy, a będzie ich stu. Sprawa jest jasna. Będzie także łatwiejszy sposób rejestrowania kandydatów. Jest to także uwzględnienie uwagi Państwowej Komisji Wyborczej. Nie ma mowy o tym, że będzie ich czterystu. Wszyscy będą mieli urzędników wyborczych na zasadach, które zostały wpisane. Nic w tym względzie się nie zmienia. Do okręgów dojdziemy. Wycofujemy się z zasady od trzech do siedmiu, a więc wszystkie pozostają w takich wielkościach, jak były dotychczas. Dziękuję bardzo. Nie na razie, tylko w ogóle. Nie tylko na te wybory. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, przechodzimy do głosowania poprawki nr 4 razem z poprawkami powiązanymi, co wiąże się z odrzuceniem poprawki nr 16 razem z poprawkami powiązanymi. Z bloku dotyczącego poprawki nr 4 wychodzi poprawka nr 95, która wchodzi do bloku związanego z poprawką nr 10.

Proszę państwa, kto jest za przyjęciem poprawki nr 4 wraz z poprawkami powiązanymi, odrzuceniem poprawki nr 16 wraz z poprawkami powiązanymi oraz przeniesie-

niem poprawki nr 95 do bloku związanego z poprawką nr 10? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

10 głosów za, 7 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, teraz przechodzimy do poprawki nr 10. Bardzo proszę panów posłów wnioskodawców.

Poseł Jacek Protas (PO):

Wniosek formalny.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, art. 36 ust. 9 regulaminu Sejmu stanowi, że samorządy mogą wypowiadać się na posiedzeniach każdej komisji. Proszę zajrzeć do regulaminu Sejmu. Chyba pani przewodnicząca i państwo posłowie zauważyli, że staram się...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam bardzo. Czy panu Markowi Wójcikowi ktoś pozwolił zabrać głos?

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Czy tutaj jest jakieś przedszkole?

Poseł Jacek Protas (PO):

Proszę powiedzieć, na jakiej podstawie nie pozwala mi pani zgłosić wniosku formalnego. Na jakiej podstawie? Proszę mi wytłumaczyć.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Ale ja jeszcze nic... Kto tak krzyczy, ponieważ nawet nie wiem? A pan poseł Protas dzisiaj krzyczy.

Poseł Jacek Protas (PO):

Pani dzisiaj w ogóle niewiele orientuje się w posiedzeniu Komisji. Zgłaszam się od dłuższego czasu z wnioskiem formalnym.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Z wnioskiem formalnym. Proszę uprzejmie.

Poseł Jacek Protas (PO):

A pani nie udziela mi głosu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo.

Poseł Jacek Protas (PO):

Zgłaszam wniosek formalny o pięć minut przerwy po to, żebyście państwo mogli sobie wzajemnie uświadomić, nad czym my tak naprawdę pracujemy. Cały czas słyszymy tutaj, że dyskusja nad projektem, nad sprawozdaniem była już prowadzona. Przypominam, że do tej pory pracowaliśmy nad drukiem nr 2001. A dzisiaj pracujemy nad drukiem nr 2113, do którego złożyliście 113 poprawek. Rozumiem, panie posle Matusiewicz, że jest to niespotykana sytuacja. W pana karierze poselskiej pewnie jeszcze pan się z nią nie spotkał. Rzeczywiście, żeby do własnego projektu złożyć 250 poprawek, to chyba jest rekord Guinnessa, a na pewno rekord polskiego Sejmu. Przynajmniej nie rozmijajcie się z prawdą i pozwólcie dyskutować nad zupełnie nowym projektem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Protas złożył wniosek formalny o pięć minut przerwy.

Kto jest za przyjęciem wniosku? Kto jest przeciwny? Dziękuję bardzo.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

8 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przechodzimy do poprawki nr 10.

Przewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów Ruchu Kontroli Wyborów Paweł Zdun:

Przepraszam bardzo, pani przewodnicząca. Ponieważ nie mogę dostać głosu, dziękuję za dotychczasową współpracę. Dziękuję. Do widzenia. Paweł Zdun. Ruch Kontroli Wyborów.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję panu bardzo.

Przewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów Ruchu Kontroli Wyborów Paweł Zdun:

Przykro mi, że państwo nie chcą uwzględniać naszych głosów.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przechodzimy do poprawki nr 10 wraz z poprawkami powiązanymi. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Najpierw wnioskodawca miał omawiać poprawkę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Z poprawką nr 10 wiążą się poprawki, których numery są wyszczególnione w zestawieniu oraz dodatkowo poprawka nr 95, która uzupełnia ten blok. Chcielibyśmy jednocześnie wskazać, że...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam, ale nie słyszę, co mówią mecenasi.

Legislator Przemysław Sadłoń:

... ten blok poprawek pozostaje w kolizji merytorycznej z blokiem poprawek zgłoszonych przez klub Polskiego Stronnictwa Ludowego, czyli poprawką nr 95 i łączącymi się z nią innymi poprawkami, jak też z poprawką nr 157 – jest to poprawka zgłoszona przez Klub Parlamentarny Platforma Obywatelska – oraz poprawką nr 112, czyli poprawką zgłoszoną przez Klub Poselski Nowoczesna. Pozytywna rekomendacja dla poprawki nr 10 oraz łączących się z nią poprawek będzie powodowała automatycznie negatywną rekomendację dla pozostałych poprawek. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, pan poseł wnioskodawca.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Wnioskodawca poprawki. Taka była wola posłów, żeby uzasadniać poprawki. Otóż szanowni państwo, ten pakiet poprawek dotyczy doprecyzowania kwestii obwodowych komisji wyborczych. Głównie konsumują one propozycje Biura Legislacyjnego, ponieważ była... Nie? Przepraszam. Poproszę Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Chodzi o wybory większościowe w gminach.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

JOW-y, JOW-y.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Bardzo państwa przepraszam. Ponieważ nastąpiło przesunięcie o jeden numer w stosunku do mojej numeracji, stąd pomyłka. Jeszcze raz uprzejmie przepraszam i dziękuję za skorygowanie.

Szanowni państwo, jednomandatowe okręgi wyborcze. Jest to pakiet poprawek wprowadzających z powrotem jednomandatowe okręgi wyborcze w gminach do 20 tys. mieszkańców. Wnioskodawcy podtrzymują swoją generalnie negatywną ocenę ordynacji wyborczej. Zresztą podtrzymujemy wszystkie inne nasze stanowiska, z których w niektórych poprawkach wycofujemy się. Uznaliśmy jednak, że w przypadku elementów, które

nie są kluczowe dla projektu, a ten oceniamy jako niekluczowy... Przy wszystkich wadach ordynacji, o których nie chcę ponownie mówić, ponieważ obficie o tym mówiliśmy, akurat w gminach do 20 tys. mieszkańców nie występują one aż tak jaskrawie, plus przy utrwalonej już pewnej tradycji głosowania większościowego w takich gminach w przeciwieństwie do gmin większych, wnosimy pakiet poprawek, który przywraca JOW-y.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Mogę zadać pytanie, pani przewodnicząca?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, pan poseł Jaskóła.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Szanowny panie pośle wnioskodawco, mieliśmy jabłko. W naszym projekcie dajemy państwu koszyk jabłek. Państwo odebraliście nam to jabłko i oddaliście połówkę jabłka. Właśnie tak brzmi poprawka, jeżeli chodzi o JOW-y. Albo oddaliście jedną trzecią. Wyjaśniam po ludzku. Jednomandatowe okręgi wyborcze były we wszystkich gminach, za wyjątkiem powiatów grodzkich. Teraz zostają tylko i wyłącznie w gminach do 20 tys. mieszkańców. W projekcie z druku nr 2023 Ruchu Kukiz`15 wprowadzany JOW-y oczywiście we wszystkich jednostkach samorządu terytorialnego.

Ostatnia kwestia. Chciałbym, żeby wszyscy, którzy będą nas oglądać, porównali sobie argumenty, które padały na sali, uderzające w jednomandatowe okręgi wyborcze, z tym, że w tej chwili z powrotem próbujecie je wprowadzić. Przypominam, że wobec stanu prawnego nie jest to zysk. Straciliście państwo, straciliśmy w większości gmin, może nie w większości, ponieważ większość gmin jest to 20 tys. mieszkańców, ale w dużej części gmin straciliśmy jednomandatowe okręgi wyborcze. Bardzo dziękuję.

Oczywiście będę głosował za, ponieważ jest to nasza zasługa, zasługa wszystkich, którzy krzyczeli, a przede wszystkim bronili jednomandatowych okręgów wyborczych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Witeczak w imieniu klubu Platforma Obywatelska.

Poseł Mariusz Witeczak (PO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Jest to znaczący regres w stosunku do tego, co dzisiaj funkcjonuje w Kodeksie wyborczym. Następnym krokiem powinno być właśnie włączenie 66 miast do systemu okręgów jednomandatowych. Państwo na dobrą sprawę organizujecie sobie wielomandatowe wybory w tych miejscach, czyli w większych miastach – są to miasta czterdziestotysięczne, pięćdziesięcotysięczne, siedemdziesięcotysięczne – tam, gdzie macie słabe kadry samorządowe i po prostu bardzo wam się to opłaca. Wy osiągacie swój cel. Na dobrą sprawę wcale nie chodziło wam o gminy do 20 tys. mieszkańców, tylko chcieliście skasować JOW-y w tych miejscach, w których chcecie upartyjnić samorządy i podnieść własne kadry samorządowe. Dlatego to robicie. Osiągacie swój cel.

Jest to bardzo smutna zmiana. Będziemy głosowali przeciwko, ponieważ nie możemy godzić się na system wyprowadzania kozy i oszukiwania takimi chwytami, że najpierw JOW-y były przekłete, więc wykasowaliście JOW-y, a teraz po wielkiej nawałnicy medialnej i burzy samorządowej część JOW-ów przywracacie. Jesteśmy zwolennikami obecnie funkcjonującego Kodeksu i rozwoju JOW-ów na kolejnych etapach funkcjonowania samorządów w Polsce. To jest kierunek. Dlatego będziemy głosowali przeciw.

Na koniec mam pytanie do pana posła Horały. Skoro systemowo składa pan taką poprawkę, to niech nam powie, dokładnie w ilu gminach nie będzie JOW-ów wobec rozwiązań, które dzisiaj są w Kodeksie wyborczym.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz pan poseł Marek Sowa. Bardzo proszę. Później pan poseł Zgorzelski.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, panowie mecenasi wspomnieli, że poprawka nr 112 została zgłoszona przez klub Nowoczesnej. Oczywiście poprawka ta była zgłoszona w kontekście druku nr 2113. Nie mieliśmy wtedy jeszcze informacji, że w gminach do 20 tys. mieszkańców przywracacie państwo JOW-y. Powiem słowo na temat owej poprawki. Jest to poprawka, która przywraca wybory większościowe w gminach bez względu na wielkość gminy. Różni się tym, że okręgi byłyby od jedno- do pięciomandatowych, zawsze byłyby wybory większościowe, podstawą byłoby sołectwo, ewentualnie dzielnica, nie można by było łączyć sołectw, jeżeli mogłyby samodzielnie wybrać. Okręg byłby niejako odzwierciedleniem mapy jednostek pomocniczych gminy. Taki przepis obowiązywał wcześniej.

Siłą rzeczy jeżeli przejdzie ta poprawka, to swoją wycofam. Będzie nie tylko bezprzedmiotowa, ale nie będzie potrzeby jej głosowania. Podaję taką informację. Przy tej poprawce wstrzymam się od głosu. Będę natomiast głosił za wszystkimi wnioskami mniejszości, które przywracają stare przepisy Kodeksu wyborczego. Chciałbym to bardzo wyraźnie powiedzieć. JOW-y są tam w każdej gminie z wyjątkiem miast na prawach powiatu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Zgorzelski, bardzo proszę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Trzeba powiedzieć, że refleksja, którą podjęli wnioskodawcy, wycofując się ze złej zmiany dotyczącej likwidacji jednomandatowych okręgów wyborczych w gminach do 20 tys. mieszkańców, jest na plus. Może jednak refleksja ta poszłaby dalej. Moglibyście państwo wnioskodawcy spojrzeć na poprawkę Polskiego Stronnictwa Ludowego, która właściwie utrzymuje stan, który był dotychczas. Jednocześnie kieruję do was pytanie, dlaczego chcecie ograniczać jednomandatowe okręgi wyborcze w gminach niebędących miastami na prawach powiatu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy pan poseł Łukasz Schreiber chciałby się odnieść? Bardzo proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Bardzo krótko. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, myślę, że zawierało się to w tym, co powiedział już pan poseł Horała. Do tej sprawy, do całego procedowania nad ustawą samorządową i nad zmianami w Kodeksie wyborczym podchodzimy z chęcią wypracowania rozwiązań kompromisowych. Dalej uważamy, że nasza propozycja była lepsza, ale bierzemy pod uwagę głos samorządowców, bierzemy pod uwagę głos państwa i strony społecznej. Bierzemy też pod uwagę tradycję. W Polsce po roku 1989 w gminach do 20 tys. mieszkańców wybory zawsze były wprawdzie nie w JOW-ach, ale w okręgach wielomandatowych. W ostatnim czasie także w JOW-ach. To jest nasze przekonanie.

Padło pytanie. Miast, w których będą wybory proporcjonalne – teraz nie pamiętam dokładnej liczby – jest kilkadziesiąt w skali całego kraju.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Odpowie pan poseł Horała.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Zdaje się, że pan poseł Horała zna dokładną liczbę. Szanowni państwo, w projekcie i w propozycji chyba nie ma nic złego. Co więcej, przetoczyliśmy całą dyskusję, dlatego proponujemy takie rozwiązanie. Prosimy o przyjęcie jej jednak z szacunkiem jako gest dobrej woli z naszej strony uczyniony w państwa stronę, szczególnie w stronę najgłośniejszą o to walczącego Kukiz`15.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Ludzkie pany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Horała wie, ile mamy gmin powyżej 20 tys. mieszkańców? Proszę bardzo.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Odpowiadam na tak zadane pytanie. Zrozumiałem, że chodziło o to, w jakiej liczbie gmin po zmianie w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów będą wprowadzone wybory proporcjonalne, czyli jaka jest liczba gmin powyżej 20 tys. mieszkańców niebędących miastami na prawach powiatu. Oczywiście co do sztuki trudno podać dokładną liczbę, ponieważ jest to rzecz zmienna, w tym momencie jest to natomiast około 270 gmin.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

A więc ponad 2200 gmin będzie miało okręgi jednomandatowe. Proszę państwa, zwracam się do panów legislatorów. Przystępujemy do głosowania nad poprawką nr 10 wraz z powiązаныmi poprawkami. Chciałabym, żeby panowie jeszcze raz zechcieli... Zaznaczyłam sobie, ale nie wszystko, ponieważ była tutaj zażyła dyskusja pomiędzy panem posłem Szymonem a panem Markiem Wójcikiem. Proszę bardzo. Proszę o powtórzenie.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Przyjęcie poprawki nr 10 oraz powiązanych z nią poprawek, pozytywna rekomendacja, spowoduje negatywną rekomendację dla bloku poprawek Polskiego Stronnictwa Ludowego związanych z poprawką nr 95, czyli poprawek nr 111, 116 i dalszych, które są wymienione w zestawieniu, jak też dla poprawki nr 112, czyli poprawki zgłoszonej przez Klub Poselski Nowoczesna oraz dla poprawki nr 157 zgłoszonej przez Klub Parlamentarny Platforma Obywatelska.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Poprawka nr 157. Rozumiem. Dobrze. Proszę państwa, w związku z tym przystępujemy do głosowania poprawki nr 10 wraz z powiązаныmi poprawkami, jak też poprawek, które się wykluczają, jednocześnie tracą, uzyskują negatywną rekomendację.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Skutkiem pozytywnej rekomendacji dla tego bloku poprawek będzie negatywna rekomendacja dla poprawek konkurencyjnych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Rozumiem. Dziękuję. Proszę bardzo.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki nr 10 wraz z poprawkami powiązаныmi? Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

10 głosów za, 4 głosy przeciwne, 3 głosy wstrzymujące się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, pan poseł Sowa ma wniosek formalny.

Poseł Marek Sowa (N):

Nie, pani przewodnicząca. Chciałbym tylko zgłosić w kwestii formalnej, że w tej sytuacji wycofuję poprawkę nr 112, żeby nie było jej w zestawie do głosowania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Sowa wycofuje poprawkę nr 112. Przegłosowaliśmy, że straciła... Proszę.

Poseł Marek Sowa (N):

Nie głosuje się. Marszałek dostaje informację, że jest wycofana i nie podlega głosowaniu.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak. Chcielibyśmy wskazać, że informację, którą przekazał pan poseł, należy traktować jako deklarację wycofania poprawki w gabinecie pana marszałka.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Wobec takiej deklaracji poprawka nie będzie już ujęta w dodatkowym sprawozdaniu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję panu posłowi. Proszę państwa, przechodzimy... Pan poseł Jacek Protas. Widzę pana. Proszę bardzo.

Poseł Jacek Protas (PO):

Bardzo się cieszę, pani przewodnicząca. Wobec tego nasza poprawka, poprawka nr 157 Platformy Obywatelskiej też jest w tej chwili do wycofania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przechodzimy do poprawki nr 12 wraz z poprawkami powiązanymi. Bardzo proszę posłów wnioskodawców, żeby zechcieli się ustosunkować. Najpierw Biuro Legislacyjne. Proszę bardzo, poprawka nr 12.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Przy poprawce nr 12 wskazaliśmy poprawki, które w ocenie wnioskodawców wiążą się z tą poprawką. Z naszej strony jest sugestia, żeby ów blok dodatkowo rozszerzyć o poprawki nr 57 i 86. W naszej ocenie to też są poprawki, które wiążą się z poprawką nr 12, czyli poprawką, która dotyczy odwodowych komisji wyborczych, tak można powiedzieć w skrócie. Poprawki te pozostają w kolizji legislacyjnej i merytorycznej z blokiem poprawek zgłoszonych przez Polskie Stronnictwo Ludowe, czyli poprawką nr 52 i powiązanymi z nią poprawkami wymienionymi w przygotowanym przez nas zestawieniu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę bardzo, posłowie wnioskodawcy. Który z panów zechce przedstawić brzmienie poprawki?

Poseł Marcin Horała (PiS):

Szanowni państwo, jak słusznie zauważyło Biuro Legislacyjne, jest to pakiet poprawek dotyczących obwodowych komisji wyborczych. Przede wszystkim precyzują one kwestię, która wyszła w pierwszym czytaniu, a więc konstrukcję jednej obwodowej komisji wyborczej i dwóch podkomisji do spraw przebiegu głosowania i do spraw ustalania wyniku głosowania, czyli liczenia, versus konstrukcji dwóch odrębnych komisji. Tutaj mam pytanie do Biura Legislacyjnego. Ostatecznie poszliśmy w kierunku dwóch odrębnych komisji? Tak, dobrze rozumiem, w kierunku dwóch odrębnych komisji. W związku z tym wymaga to doprecyzowania wielu przepisów, gdzie np. była wskazywana ogólnie obwodowa komisja wyborcza. Trzeba doprecyzować, o którą z nich chodzi, skoro przyjmujemy koncepcję, że są dwie komisje.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę, panowie posłowie. Który z panów posłów się zgłasza z poszczególnych klubów? Pan poseł Szymański, bardzo proszę.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Ciekawe wydarzenie miało miejsce przed chwilą, kiedy pan poseł Horała chciał się upewnić, czy czasami legislatorzy nie spowodowali tego, że z powrotem wracamy do jednej obwodowej komisji wyborczej. Absolutnie w tym momencie oczywiście znowu wracamy na nieszczęście dla nas, a na szczęście dla państwa do tego, że w ramach jednej obwodowej komisji będą dwie podkomisje, co prawda już nie kilkunastoosobowe, ale pięcioosobowe, Tak to w tym momencie rozumiem. Dobrze rozumiem?

Poseł Marcin Horała (PiS):

Nie, panie pośle. Właśnie źle pan rozumie.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Pięć, dziesięć. Dobrze. Słuchajcie, szanowni państwo. W tym, co nam państwo tutaj podaliście, nie dość, że pan poseł Horała sam tego nie może odczytać, tym bardziej my – mając na kolanach dwieście, trzysta stron kartek – nie jesteśmy w stanie się odnaleźć,

dostając na twarz tyle dokumentów. Jest to naprawdę sztuka i nie lada wyzwanie, żeby odnaleźć się w tym wszystkim, co państwo nam serwujecie. Niby jest to poblokowane, ale jest to strasznie nieczytelne.

W ramach jednej obwodowej komisji wyborczej fundujecie państwo dwie niezależne komisje do spraw przeprowadzania głosowania i do spraw liczenia, czyli ustalania wyników wyborów, z czym się absolutnie nie zgadzamy. Dla nas nie ma najmniejszego uzasadnienia to, żeby robić dualność komisji w ramach obwodowej komisji wyborczej, narażając Polaków na dziesiątki milionów dodatkowych kosztów z tego tytułu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Rozmawialiśmy też o tym. Bardzo proszę, pan poseł Zgorzelski, pan poseł Sowa, pan poseł przewodniczący Jaskóła.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, mam do pani gorącą prośbę, żeby trzymała się pani trybu, który sama pani przegłosowała. Kiedy rozpoczynamy prace nad poprawką, proszę, żeby wnioskodawca przedstawił treść poprawki. Po prostu zagłębiają się... Ale, panie pośle, pan też do końca nie jest pewien.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł uzupełni. Przepraszamy bardzo.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Nie jest pan do końca pewien treści swojej poprawki, tylko musi się pan dopytywać Biura Legislacyjnego.

Skoro już jestem przy głosie, to chciałbym powiedzieć, że jako Klub Parlamentarny Polskiego Stronnictwa Ludowego jesteśmy przeciwni powstawaniu dwóch komisji, z których jedna zbiera głosy, a druga ustala wynik głosowania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę, pan poseł Sowa, pan poseł przewodniczący Jaskóła. Nie ma pana posła Jaskóły.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przykro mi.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Regulamin Sejmu, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Ale przegłosowaliśmy wniosek formalny, panie Marku. Proszę bardzo, mówi pan poseł Marek Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, mam pytanie do posłów wnioskodawców, właściwie do wnioskodawcy poprawki, żeby to precyzyjnie zabrzmiało. W której poprawce jest sztywny przepis dwa razy po pięć? Prawdę powiedziawszy, wydaje mi się, że to też jest dosyć dziwne rozwiązanie. W trakcie prac Komisji zwracaliśmy państwu uwagę, że komisje są różnej wielkości, od piętnasto-, dwudziestoosobowych obwodów zamkniętych, gdzie jest tylko tyle głosów, po obwody, gdzie głosuje 1000 osób. Podawałem przykłady z argumentacją, żeby wzorem Kodeksu wyborczego zrobić np. od pięciu do dziewięciu, żeby efektywność pracy była podniesiona, a państwo w ogóle jak bezmózgowie pojechali na skróty.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle.

Poseł Marek Sowa (N):

Pozwoli pani, że będę kontynuował.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Nie.

Poseł Marek Sowa (N):

4000 kart do głosowania, pięć osób, piętnaście kart do głosowania, pięć osób. Gdzie tutaj jest logika? Chciałbym otrzymać poprawkę, gdzie jest wpisane, że składy są na sztywno pięcioosobowe.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle, pan nas obraził.

Poseł Marek Sowa (N):

Dobrze, przepraszam.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję.

Poseł Marek Sowa (N):

Ale myślę, że będzie to służyło refleksji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Chyba obu stronom. Proszę bardzo, wrócił pan poseł Jaskóła. Czy chciałby pan teraz zabrać głos? Bardzo proszę.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. W tym punkcie rezygnuję z głosu. Dziękuję serdecznie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Panowie wnioskodawcy, proszę bardzo o uzupełnienie wypowiedzi i odpowiedzi na zadane pytania.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Dosłownie minutkę, ponieważ muszę odnaleźć odpowiedni numer poprawki, żeby zadowolili pana posła. Nie wiem, czy pan poseł dysponuje naszą numeracją, numeracją PiS-u.

Poseł Marek Sowa (N):

Nie, dostałem zbiorczą.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Dobrze, OK. Momencik. Zaraz podam panu numer z zestawienia zbiorczego. Nr 86. Dziękuję serdecznie. A więc, panie pośle... Nie, nie do końca. Panowie, nie zgodzę się. Nasza poprawka nr 47 to nie jest poprawka nr 86. Nasza poprawka nr 47 dotyczyła przypadku niewybrania...

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Pani przewodnicząca, czy wy nie widzicie, że jest to jakaś kpina? Wy naprawdę nie widzicie, że jest to kpina? Przecież jest to coś niesamowitego. Nie jesteście w stanie nawet odnaleźć swoich poprawek.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Szanowny panie pośle, jak najbardziej jestem w stanie odnaleźć swoją poprawkę i mogę ją panu przeczytać, ponieważ jednak Biuro Legislacyjne dokonało renumeracji, więc uprzejmie pytam.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Panie przewodniczący, nie mówię tego złośliwie wobec pana.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Jak tak ich poganialiście, że pracowali w napięciu, to wiadomo.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Wszyscy mamy ten sam problem.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Już państwu... Dobrze.

Posel Marcin Kierwiński (PO):

Głosujemy nad czymś, co... Nie wiemy, nad czym głosujemy, nie wiemy, jakie poprawki. Jest wasza numeracja, jest numeracja Biura Legislacyjnego.

Posel Marcin Horała (PiS):

Już się pan dowie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dzisiaj głosujemy nie naszą numeracją, tylko numeracją Biura Legislacyjnego, panie pośle. Proszę.

Posel Marcin Horała (PiS):

Bardzo proszę, szanowni państwo. Odpowiadając na pytanie pana posła Sowy, jest to poprawka nr 87 w zestawieniu zbiorczym, w której nie ma mowy o sztywnej liczbie pięciu członków obwodowej komisji wyborczej, tylko o tym, że minimalny skład wynosi pięć. Jeżeli będzie za mało zgłoszeń do komisji, może ona obradować i procedować już od pięciu członków.

Natomiast tłumacząc przede wszystkim panu posłowi Szymańskiemu, jak też państwu, chciałbym powiedzieć, że moje pytanie wynikało z tego, iż ten pakiet poprawek w znacznej mierze jest pakietem, w którym przejęliśmy i skonsumowaliśmy uwagi Biura Legislacyjnego, jakie wynikały z debaty, która była podczas pierwszego czytania na temat tego, czy wobec stworzenia oddzielnych komisji do spraw przeprowadzenia głosowania i do spraw ustalenia, liczenia głosów organem wyborczym nadal jest obwodowa komisja wyborcza składająca się z dwóch podkomisji, które nie są samodzielnymi organami, czy też powstają dwa oddzielne organy wyborcze w postaci komisji do spraw przeprowadzenia głosowania i komisji do spraw ustalenia wyników. Biuro Legislacyjne potwierdziło moją intuicję – tak też odczytuję projekty, które przejęliśmy – że poszliśmy w takim kierunku, że są dwa oddzielne organy. Jednym organem jest komisja do spraw przebiegu, drugim organem jest komisja do spraw ustalenia wyników, czyli liczenia głosów. Nie jest to jeden organ z dwoma częściami.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę dopytać, panie pośle Szymański.

Posel Tomasz Szymański (PO):

Oczywiście dopytuję, czy w związku z poprawką nr 12 powinna być tam wpisana poprawka nr 87, o której pan mówi. Wydaje mi się, że tak. Chodzi o pytanie pana posła Sowy dotyczące liczby członków komisji.

Posel Marek Sowa (N):

Mogę uzupełniając, ponieważ jest to ważna sprawa, pani przewodnicząca?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Moment, moment. Proszę poczekać. Może zapytam Biura Legislacyjnego. Spokojnie. Panowie próbują nas tutaj wkręcać. Momencik. Patrę w oczy pana posła Marcina Kierwińskiego.

Posel Marcin Kierwiński (PO):

Z wielką sympatią dla pani, ale nawet panią to śmiesz.

Posel Marcin Horała (PiS):

Czy mogę, a Biuro Legislacyjne może kiwnąć? Poprawka nr 87 dotyczy kwestii ewentualnego obradowania komisji w niepełnym składzie w razie zbyt małej liczby zgłoszeń. W związku z tym nie jest istotowo wspólna z pakietem poprawek, które konsumują rozstrzygnięcie kwestii jednego lub dwóch organów w postaci obwodowej komisji wyborczej. Widzę, że panowie mecenasi kiwają. Stąd powinna być głosowana oddzielnie, ponieważ dotyczy jednak oddzielnej materii, związanej tylko poprzez to, że też dotyczy komisji obwodowej. Dotyczy jednakże innego rozstrzygnięcia.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy pan poseł Sowa ma jeszcze jakieś wątpliwości? Bardzo proszę.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, po przeczytaniu poprawki nr 87, gdzie jest napisane, że minimalny skład komisji to pięć osób – w poprawce nr 86 jest zapisane, że skład jest dziewięcioosobowy – rozumiem, że komisja może pracować w składzie od pięciu do dziewięciu osób, ale mniejszy skład będzie tylko wówczas, jeżeli nie będzie zgłoszeń z komitetów. Czy tak? Oczywiście ponieważ mamy dwie komisje, mamy osiemnaście osób. Czy tak?

Poseł Marcin Horała (PiS):

Maksymalnie.

Poseł Marek Sowa (N):

Nie. Na sztywno wpisujecie tutaj dziewięć osób. Piszecie tylko, pod jakim warunkiem komisja może pracować. W mojej opinii z uwagi na to, że nie zgłoszą się kandydaci.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, z pewnością dojdziemy do poprawki nr 87.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Poproszę o głos, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przykro mi. Proszę państwa, mamy poprawkę nr 12 wraz z powiązаныmi poprawkami. Dodatkowo w skład tego bloku wchodzi poprawki nr 57 i 86.

Poseł Marek Sowa (N):

Pytam, więc proszę odpowiedzieć.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy Biuro Legislacyjne mogłoby wątpliwości... Panie pośle, słyszymy, co pan mówi. Naprawdę słyszymy. Bardzo proszę nie powtarzać. Nasza percepcja jeszcze spisuje się całkiem dobrze. Proszę panów legislatorów. A oni kompletnie się nie znają, słyszałam. Proszę, panie pośle. Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

W naszej opinii poprawka nr 87 rzeczywiście jest związana z materialem dotyczącą obwodowych komisji, natomiast stanowi ona niejako odrębną kwestię merytoryczną. Blok poprawek, poczynając od poprawki nr 12, dotyczy wyraźnego legislacyjnego ujęcia, zgodnie z którym istnieje jedna komisja obwodowa i druga obwodowa komisja wyborcza. Natomiast kwestia uregulowana w dodawanym § 8 pozostaje niejako obok i może być rozstrzygnięta niezależnie od bloku poprawek związanych z poprawką nr 12. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Mam nadzieję, że teraz pan poseł Sowa zrozumiał. Proszę państwa, przechodzimy do głosowania poprawki nr 12 wraz z powiązаныmi poprawkami, czyli poprawkami nr 35, 36, 39, 43, 44, 45, 49, 50, 51, 63, 71, 83, 84 i 94 oraz 57 i 86.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawek? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

10 głosów za, 7 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Tworzyście państwo prawo, nie pozwalając korygować go merytorycznie. Przed chwilą przegłosowaliście poprawkę z błędami merytorycznymi, tylko dlatego, że nie pozwoliliście państwo stronie społecznej zabrać głosu w tej sprawie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, przechodzimy do poprawki nr 13 wraz z powiązаныmi poprawkami nr 41 i 46. Bardzo proszę. Poprawka została zgłoszona przez Polskie Stronnictwo Ludowe. Prosimy pana posła Piotra Zgorzelskiego. Proszę o ciszę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, proszę o skupienie.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, jedną z przyczyn powstania tego niechlujnego pod względem legislacyjnym projektu, do którego jest złożonych już blisko 250 poprawek, była fałszywa teza dotycząca tego, że w 2014 roku wybory samorządowe były sfałszowane. Na okoliczność tego, pomimo że już od dwóch lat posiadacie wszelkie możliwe, dostępne narzędzia do sprawdzenia, czy faktycznie wybory były sfałszowane, jedyne co zrobiliście, to zniszczyliście...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, proszę o ciszę. Przepraszam bardzo, ale w ogóle nie jestem w stanie słyszeć, a pan poseł Zgorzelski ma donośny głos.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Zniszczyliście karty do głosowania, które mogłyby stanowić dowód na rzekome fałszerstwo. W związku z tym poprawka Polskiego Stronnictwa Ludowego idzie w tym kierunku, żeby głosy były przechowywane dłużej. Poprawka dotyczy wydłużenia tego okresu do pięciu lat. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Nie widzę, żeby inni posłowie się zgłaszali. Proszę bardzo. Czy pan poseł Horała chciałby się odnieść do tej poprawki? Nie. Proszę państwa, w związku z tym...

Poseł Eugeniusz Kłopotek (PSL) – spoza składu Komisji:

Przepraszam bardzo, czy mogę zabrać głos?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przykro mi.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Jak rozumiem, będzie to głos w imieniu klubu Polskiego Stronnictwa Ludowego. Na razie mieliśmy do czynienia z uzasadnieniem przez wnioskodawcę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Ja uzasadniłem, a kolega Eugeniusz Kłopotek wypowie się w imieniu Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Poseł Eugeniusz Kłopotek (PSL) – spoza składu Komisji:

Na marginesie każdy poseł, nawet jak nie jest członkiem Komisji, może zadać pytanie. Poczytajcie sobie państwo dobrze regulamin. W kontekście poprawki. Rozumiem, tak wyczuwam, ale może się mylę, że skoro państwo nie chcecie odpowiedzieć, to raczej chcecie odrzucić poprawkę, żeby dokumenty wyborcze były przechowywane przez pięć lat. Jeżeli chcecie to odrzucić, to powiedzcie, dlaczego, chyba że nie chcecie odrzucić. Moim zdaniem jest to bardzo logiczna i bardzo potrzebna poprawka, żeby dokumenty wyborcze były przechowywane przez pięć lat. Jeżeli chcecie odrzucić, to powiedzcie, dlaczego taka propozycja wam nie pasuje.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panowie, jak ja się uśmiechnę, to od razu zwracacie mi uwagę. Bardzo proszę, pan poseł Łukasz Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, wielce szanowny panie pośle, poprawkę i intencję rozumiemy, chociaż żałujemy, że wcześniej kiedy pracowaliście nad kodeksem, nie uwzględniliście tego. Zwrócę uwagę, że wśród naszych propozycji i tak proponujemy znaczące wydłużenie terminu do dwóch lat obligatoryjnie i do pięciu lat opcjonalnie. Wasza propozycja idzie jeszcze dalej. Jesteśmy po rozmowach. Proponujemy, żeby było to prze-

chowywane w archiwach państwowych. Jest też problem z przechowywaniem takich ton dokumentów przez tak długi okres. Będzie to ponad dwukrotnie większe. Sądzymy, że dwa lata są wystarczająco długim okresem. Na uzasadniony wniosek podmiotu, mamy pięć lat, jeżeli są wnoszone jakiegokolwiek wątpliwości. W projekcie ustawy podnosimy tę kwestię, zauważamy i zwiększamy. Stąd mimo wszystko jako wnioskodawca rekomenduję odrzucenie tych poprawek. Nie chodzi o to, że są one bezzasadne, ale z uwagi na rzeczy, o których już wspomniałem.

Posel Waldy Dzikowski (PO):

To nieprawda. W Kodeksie wyborczym jest zapisane, że dokumenty uzyskują wartość archiwalną kategorii A, panie pośle.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, w imieniu Platformy Obywatelskiej mówi pan poseł Szymański, który się zgłaszał. Proszę.

Posel Tomasz Szymański (PO):

Pani przewodnicząca nawiązała z nami kontakt wzrokowy, jak zaczęliśmy się śmiać. Powiem pani, dlaczego. Zrobimy mały return, czyli powrót do punktu, który był procedowany przed chwilą. Chodziło o to, że obwodowe komisje wyborcze liczą od pięciu do dziewięciu członków razy dwa. Otóż, szanowni państwo, w obwodach zamkniętych, czyli zakładach leczniczych, domach pomocy społecznej, zakładach karnych powołuje się sześć osób razy dwa. W normalnych obwodowych komisjach wyborczych minimalna liczba członków wynosi pięć, a maksymalna dziewięć, a w zamkniętych obwodowych komisjach wyborczych, czyli w zakładach karnych, szpitalach, zakładach leczniczych, gdzie jest o wiele mniejsza liczba wyborców, piszecie państwo na sztywno, że jest sześć osób. Tak jest napisane. Zwracamy państwu na to uwagę. Bardzo proszę. Jest to napisane w waszej poprawce, w zmianie nr 46. Zapraszam.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, jesteście...

Posel Tomasz Szymański (PO):

Zwracam uwagę, że jesteście niekonsekwentni. Jest bałagan. Duże obwodowe komisje wyborcze w kilkunastotysięcznych obwodach mogą mieć od pięciu do dziewięciu członków, a w małym szpitalu może być ich sześciu, i nie mniej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, chciałabym zwrócić państwu uwagę, dlaczego zmniejszyliśmy, zapisaliśmy od do. To państwo najczęściej mówiliście, że w ogóle nie ma chętnych osób do pracy w komisjach.

Proszę państwa, jesteście przy poprawce nr 13 i poprawkach powiązanych nr 41 i 46. Proszę bardzo.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

8 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, przechodzimy do poprawki nr 14. Bardzo proszę posłów wnioskodawców o uzasadnienie. Powiązana jest z nią poprawka nr 105.

Posel Marcin Horała (PiS):

W poprawce nr 14 oraz powiązanej z nią poprawce nr 105 odnosimy się do bardzo atakowanego przez państwa rozwiązania polegającego na dopuszczeniu do kandydowania do rad gmin osób niezamieszkujących na terenie gminy, tylko zamieszkujących na terenie całego województwa. Tutaj znowu podobnie jak w przypadku podobnych tego rodzaju projektów absolutnie nadal podtrzymujemy nasze stanowisko. Uważamy, że było to rozwiązanie dobre. Ponieważ jednak nie jest kluczowe dla projektu, a spotkało się z dużą liczbą głosów przeciwnych o dużym natężeniu, w imię kompromisu jesteśmy w stanie

wycofać się z tego zapisu i przywrócić system domicylu, czyli zamieszkiwania na terenie gminy. Nadal w Polsce będą takie przypadki, że małżeństwa oficjalnie ze sobą nie mieszkają, ponieważ jeden małżonek jest radnym w innej gminie, że radni ukrywają miejsce, gdzie realnie zamieszkują. Są takie przypadki. Były też głosy strony społecznej i wszystkich innych. Jeżeli wszystkim zależy na tym, żeby dalej tak było, to nie upieramy się, możemy to przyjąć. Nie jest to rozwiązanie kluczowe dla projektu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Już momencik. Najpierw Biuro Legislacyjne. Pan poseł Zgorzelski, pan poseł Dzikowski. Proszę uprzejmie. Pan poseł Jaskóła.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Chcemy jedynie wskazać, że z kwestią tą wiąże się także poprawka nr 15. Jest to poprawka zgłoszona przez klub Polskiego Stronnictwa Ludowego. Pozytywna rekomendacja dla poprawek nr 14 i 105 spowoduje negatywną rekomendację dla poprawki nr 15. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Do pana posła wnioskodawcy. Panie posle Horala, jeżeli nawet jest pan zmuszony uznać racje czy to strony społecznej, czy to strony samorządowej, to jednak mimo wszystko musi pan jeszcze podawać swoje argumenty o małżonkach, z których jeden mieszka w jednej gminie, a drugi w drugiej. Jest to absurdalne, ponieważ nie chodzi o to, czy jest małżeństwo, które mieszka w jednej gminie, a radnymi są w drugiej, tylko o istotę samorządu, a istotą samorządu jest wspólnota mieszkańców. O to tutaj chodziło. To leżało u podstaw tego, że upieraliśmy się, żeby osoby, które mieszkają w danym miejscu, mogły kandydować w tym miejscu, a nie jacyś spadochroniarze. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Już drugi raz pan poseł Horala mówi, że nie jest to kluczowe w projekcie. Umocowanie ustrojowe skarbnika nie jest kluczowe. To, że samorząd to wspólnota lokalna, nie jest kluczowe. To co jest kluczowe? Definicja tego, czym jest samorząd, właśnie jest kluczowa. Jest to wspólnota mieszkańców. Jeszcze raz powtarzam, jest to kluczowe rozwiązanie. Jest wpisane w ustrój i Konstytucję RP. Tak się nazywa samorząd. Jeszcze raz powtarzam, że to kręgosłup wspólnot lokalnych.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Jaskóła, bardzo proszę.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Bardzo dziękuję, że wycofaliście się z absurdalnego pomysłu w zasadzie podważania każdego z pierwszych artykułów trzech ustaw, nad którymi procedujemy, ustaw o samorządzie gminnym, powiatowym i województwa. Jest tam zdefiniowane, co jest samorządem danej wspólnoty.

Ja natomiast chciałbym podkreślić, że nie wolno tak argumentować w przypadku, kiedy ktoś ewidentnie łamie prawo. Rzeczywiście zdarzają się takie przypadki, kiedy radni ukrywają swoje miejsce zamieszkania bądź przemeldowują się. Nie wolno z tego ani czynić cnoty, ani czynić reguły. Regułą jest samorządność, zasada domicylu, która przecież nie obowiązuje kandydatów na wójtów, burmistrzów i prezydentów, ale radnych absolutnie tak. W związku z tym cieszymy się i będziemy za tym głosować. Dobrze, że wycofaliście się chyba z najbardziej absurdalnego pomysłu i absolutnie jednego z najbardziej kluczowych w tym projekcie. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Łukasz Schreiber, bardzo proszę. Przepraszam, jeszcze pan poseł Sowa. Oczywiście.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, chciałbym powiedzieć, że jest to kwestia fundamentalna. Prosta zasada. W gminie radnym może być mieszkaniec gminy, w powiecie mieszkaniec powiatu, w województwie mieszkaniec województwa. Jest to kwestia kluczowa. To nie jest żadna drobna sprawa, tylko kwestia kluczowa. Jeżeli ktoś zadecyduje o tym, że z różnych względów wyprowadza się z danej gminy, to traci mandat radnego. Osobiście znam wiele takich przypadków. Powiem państwu więcej. Znam jednego posła tej kadencji, który w ten sposób utracił mandat, ponieważ wyprowadził się z gminy, w której był radnym. Powinno to być normą. Nie mówcie, że jest to fikcją. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję panu posłowi. Proszę, pan poseł Łukasz Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, praktyka uczy, że jednak częściej jest to fikcją niż normą. Tak było i jest. Jest to także uderzenie w część dobrych samorządowców. Chcieliśmy to zmienić, chcieliśmy zapisać to w taki sposób. Wierzymy w mądrość Polaków, w to, że jednak wybierają osoby, które znają, które chcą, żeby ich reprezentowały. Taka sama zasada odnosi się do wójta, burmistrza, prezydenta. Nie musi mieszkać nie tylko w gminie, ale nawet nie musi mieszkać w województwie. Jednakże skoro w przypadku radnych wywołuje to aż takie emocje, wycofujemy się.

Drogi panie posle, nic nie musieliśmy, ponieważ wszystko przegłosowaliśmy. Jest to nasza dobra wola, że dzisiaj się z tego wycofujemy. Jest to kolejny gest ręki wyciągniętej w stronę państwa. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przechodzimy do głosowania nad poprawką nr 14 wraz z poprawką nr 105.

Kto z państwa jest za przyjęciem? W razie przyjęcia owej poprawki oczywiście konsumuje to poprawkę nr 15. Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki? Dziękuję. Kto jest przeciwny?

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tutaj byli za. Nie odwrócił się pan.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam bardzo. Reasumpcja. Proszę państwa, kto z państwa jest za przyjęciem poprawki nr 14? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję bardzo.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

15 głosów za, 0 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, przechodzimy teraz do poprawki nr 22, przepraszam do poprawki nr 21. Poprawka nr 21 jest luźna, nie jest powiązana. Przepraszam bardzo. Rzeczywiście poprawka nr 21. Bardzo proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Jest to nowa poprawka, która dokańcza konsumpcję możliwości nadawania na drodze sądowej odwołań od decyzji administracji wyborczej. Już w pierwszym czytaniu wprowadziliśmy taką możliwość odnośnie do decyzji o podziale okręgów wyborczych. Tutaj dajemy taką możliwość również wobec odwołań od decyzji o podziale na obwody wyborcze.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, rozpoczynamy. Który z panów posłów? Nie ma chętnych. Wobec tego głosujemy.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki nr 21? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Proszę, panie Darku.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

11 głosów za, 0 głosów przeciwnych, 6 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Przechodzimy do poprawki nr 22 zgłoszonej przez Klub Parlamentarny Polskiego Stronnictwa Ludowego. Powiązane są z nią poprawki nr 45 i 58. Bardzo proszę pana posła wnioskodawcę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Najpierw muszę się zorientować w treści.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Momencik. Proszę. Dotyczy też obwodowych komisji.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Nie, głosowania korespondencyjnego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

W naszej ocenie jest to blok, który dotyczy głosowania korespondencyjnego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak jest.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Nie jest to blok obejmujący wszystkie zagadnienia, wszystkie przepisy, które dotyczą głosowania korespondencyjnego, natomiast niewątpliwie poprawki nr 22, 48 i 58 dotyczą tej materii.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, jestem już przygotowany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Proszę bardzo.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Musiało to zająć trochę czasu. Wysoka Komisja, ponieważ w wielu sytuacjach wykazałicie już państwo zdolność do refleksji na rzecz samorządu, chciałbym, żeby osób starszych, osób niepełnosprawnych nie pozbawiać możliwości głosowania korespondencyjnego. Proszę o poparcie tej poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan poseł Witczak w imieniu Platformy Obywatelskiej.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Dziękuję. Oczywiście popieramy to rozwiązanie. Podchodzimy do niego w kategoriach legislacyjnych w taki oto sposób, że poprzemy poprawkę Polskiego Stronnictwa Ludowego. Złożyliśmy również poprawkę w sprawie wykreślenia artykułu, który likwiduje głosowanie korespondencyjne. Uznajemy je za bardzo pożyteczne przede wszystkim dla osób niepełnosprawnych, ale również dla tych obywateli, którzy z różnych powodów nie mogą głosować w normalny sposób, nie mogą przebywać w Polsce w dniu wyborów. Jest to bardzo nowoczesne i dobre rozwiązanie, którego brakowało w kodeksie i po prostu je wpisaliśmy. Państwo, wykreślając to rozwiązanie, wprowadzacie znaczący regres w Kodeksie wyborczym. Jest to smutne.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie panu posłowi. Bardzo proszę, pan poseł Tomasz Jaskóła, pan przewodniczący.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, oczywiście mamy wniosek mniejszości. Zgłosiliśmy wniosek, wprowadzie przez państwa przegłosowany, ale w swej

treści dokładnie powielający poprawkę Polskiego Stronnictwa Ludowego. W związku z tym będziemy głosować za poprawką Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Apeluję do państwa, żeby naprawdę w świecie XXI wieku, kiedy w Estonii praktycznie większość wyborów można już odbywać internetowo, nie zakazywać jednej z podstawowych funkcji dla osób niepełnosprawnych, również czasowo. Jest to bardzo duża grupa ludzi. Słyszeliśmy to od rzecznika praw obywatelskich. Słyszemy to od ludzi, którzy przychodzą do naszych biur. Jesteśmy wrażliwi i potrzebujemy konkretnego wsparcia dla tych ludzi, tym bardziej że – tak jak stwierdziła dyrektor Krajowego Biura Wyborczego – 45 tys. osób skorzystało z tego, 40 tys. zwróciło. Nikt w zasadzie nie udowodnił jakiegokolwiek fałszerstwa. W związku z tym opamiętajmy się i zatrzymajmy głosowanie korespondencyjne dla Polaków. Wbrew pozorom przez pełnomocnika w moim przekonaniu łatwiej jest sfałszować głos wyborczy niż w głosowaniu korespondencyjnym. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, bardzo proszę, żeby w drodze wyjątku głos zabrała pani. Proszę, żeby zechciała się pani przedstawić, ponieważ nie pamiętam. Proszę uprzejmie.

Przedstawicielka Fundacji Instytut Rozwoju Regionalnego Justyna Kucińska:

Justyna Kucińska.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak, przepraszam.

Przedstawicielka Fundacji Instytut Rozwoju Regionalnego Justyna Kucińska:

Instytut Rozwoju Regionalnego. Bardzo dziękuję pani przewodniczącej za udzielenie mi głosu. Szanowni państwo, już mówiłam, występowałam w tej sprawie. Jeszcze raz dotrwałam. Cieszę się, że dane mi było dotrzeć do tego momentu, żebym mogła przypomnieć państwu o bardzo ważnej rzeczy. To, co mówili moi przedmówcy, oczywiście jest prawdą. Ale prawdą jest również to, że pięć lat temu Polska podpisała i ratyfikowała Konwencję ONZ o prawach osób z niepełnosprawnością. Wszystkim państwu przypomnę, że w hierarchii aktów prawnych konwencja ma status wyższy niż nasza konstytucja, niż ustawy, które obowiązują w Polsce. Proszę państwa art. 29 Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnością daje nam, czyli osobom z niepełnosprawnością, możliwość udziału w życiu publicznym i politycznym. Wykreślenie artykułu dotyczącego głosowania korespondencyjnego będzie pozbawieniem praw, które tak naprawdę, proszę państwa, nie są łaską, którą się nam daje. Po prostu przysługują nam one tak samo jak każdemu innemu obywatelowi. Dlatego bardzo proszę o zachowanie tego prawa. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pani poseł Agnieszka Ścigaj. Kukiz`15. Proszę o zabranie głosu.

Poseł Agnieszka Ścigaj (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Oczywiście wypowiadałam się w tej sprawie już kilkakrotnie. Chciałabym podtrzymać, poprzeć głos mojej przedmówczynie. Chciałabym też zwrócić państwa uwagę, że do projektu nie ma ani jednej opinii organizacji pozarządowej, która jest rzecznikiem osób niepełnosprawnych. Chciałabym powiedzieć tylko o dwóch organizacjach. Mamy Ogólnopolski Sejmik Osób Niepełnosprawnych. Jest tam ponad 200 organizacji pozarządowych. Mamy Polskie Forum Osób Niepełnosprawnych, w którym jest ponad 150 organizacji pozarządowych. W ani jednym przypadku nie zwróciliście się państwo z zapytaniem o opinię, jaki wpływ na udział w życiu publicznym i obywatelskim będzie miała likwidacja wspomnianego artykułu, jeżeli chodzi o osoby niepełnosprawne.

Udział pełnomocnika to znaczne ograniczenie samodzielności funkcjonowania osób niepełnosprawnych. Samodzielność jest tym, do czego cały czas dążymy, jeżeli chodzi o funkcjonowanie osób niepełnosprawnych. W przypadku głosowania korespondencyjnego osoba niepełnosprawna ma możliwość samodzielnego oddania głosu. Jeżeli będzie

musiała prosić inną osobę, pełnomocnika, będzie problem, dlatego że gros osób niepełnosprawnych żyje samotnie. Cały czas dążymy do tego, żeby same mogły funkcjonować, same mogły podejmować decyzje, same mogły głosować, same mogły wykonywać wszystkie inne funkcje. Przez ograniczenie tak prostej formy jak głosowanie korespondencyjne, cofamy się. Naprawdę, drodzy państwo, cały czas się cofamy. Nie dosyć, że mamy duże opóźnienia w realizacji Karty praw osób niepełnosprawnych, tym bardziej się cofamy. Naprawdę bardzo proszę, żebyście państwo uwzględnili taką możliwość w odniesieniu do osób niepełnosprawnych.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Marek Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisja, są też wnioski mniejszości, które zostaną dołączone do bloku przywracającego możliwość głosowania korespondencyjnego. Argumentów padło bardzo dużo. W uzasadnieniu do ustawy piszecie, że alternatywą ma być głosowanie przez pełnomocnika. Mówię państwu, że to nie jest alternatywa, dlatego że jest to oddanie swojego głosu komuś innemu. Można mieć zaufanie, ale nie trzeba mieć zaufania. Nie wolno nam wykluczyć, ograniczyć bezpośredniego głosowania człowiekowi, jeżeli ma taką ochotę, a nie ma innej możliwości, nie może się udać do urny wyborczej. Dlatego apeluję do państwa, żebyście jeszcze raz to przemyśleli. Ktoś wam po prostu naopowiadał głupot. Ktoś wam naopowiadał głupot, że głosowanie korespondencyjne ma doprowadzić do jakichś fałszerstw na niespotykaną skalę. Tak nie jest. Proszę państwa o przyzwoite zachowanie się przy okazji tego głosowania. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, pan poseł Łukasz Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisja, cały czas podkreślałem, że z wielkim szacunkiem podchodzimy do wszystkich problemów. Nikt nie wymyśla sobie żadnych głupot. Chyba sytuację w Austrii z zeszłego roku trudno nazwać głupotami. Chyba nikt z państwa nie może zaprzeczyć, że Francja i Belgia swego czasu wycofały się z takiego głosowania, że w Wielkiej Brytanii doszło do serii skandali. Mówiłem o tym. W przypadku wyborów samorządowych głosowanie korespondencyjne dotyczy mniejszości państw Unii Europejskiej. Nie dwudziestu, drogi panie. Mówię, że w przypadku wyborów samorządowych dotyczy raptem trzynastu. Warto o tym pamiętać.

Wszystkie głosy bierzemy pod uwagę, ale jak już mówiłem, jak wcześniej wielokrotnie powtarzaliśmy, niestety kwestia transparentności procesu wyborczego wysuwa się tutaj na pierwszy plan. Pozostawiamy przecież głosowanie przez pełnomocnika. Przynajmniej dla części osób pozostawiamy formę książeczki po to, żeby były nakładki brajlowskie. Dziękuję.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Biuro rzecznika.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Zaraz, momencik. Ktoś tu się chyba pośpieszył. Chwila. Proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

W kwestii formalnej. Wysoka Komisjo, jak państwo widzicie, prezydium postanowiło nieco rozszerzając, luźno potraktować przyjęte przez nas zasady procedowania ze względu na szczególną wagę tego tematu oraz szacunek wobec osób, które są gośćmi naszej Komisji, również osób niepełnosprawnych. Chciałbym zaproponować Komisji *gentlemen`s agreement*. Dopuścimy jeszcze głos przedstawiciela rzecznika praw obywatelskich, ale nie będziecie państwo wykorzystywać tego jako precedensu w innych punktach do rozsadzania przyjętych zasad dyskusji. Jeżeli państwo w milczeniu zgadzacie się na tę propozycję, oddajemy jeszcze głos przedstawicielowi rzecznika praw obywatelskich. Jak rozumiem, mamy zgodę. Czy nie mamy zgody? Mamy zgodę.

Ekspert w Zespole Prawa Konstytucyjnego, Międzynarodowego i Europejskiego Biura Rzecznika Praw Obywatelskich Jarosław Zbieranek:

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, chciałbym zaapelować do państwa o utrzymanie procedury głosowania korespondencyjnego, które jest bardzo ważnym elementem wzmocnienia zasady powszechności wyborów. Szanowni państwo, głosowanie korespondencyjne, rozwój owej procedury wynika wprost z rekomendacji OBWE, która bada wybory na całym świecie, w tym bada również pod kątem użyteczności dla osób, które mają trudności w dotarciu do lokali wyborczych, jak też pod kątem bezpieczeństwa. OBWE w 2015 roku wyraźnie sformułowała w tym zakresie rekomendacje, żeby głosowanie korespondencyjne nie tylko utrzymać, ale utrzymać jako jedyną procedurę skierowaną do osób z niepełnosprawnością, do osób, które napotykały trudności w dostępie do lokali wyborczych.

Chciałbym także podkreślić, że właśnie głosowanie korespondencyjne umożliwia przesyłanie osobom z dysfunkcją wzroku kart w alfabecie Braille`a. Głosowanie przez pełnomocnika nie przewiduje takiej możliwości.

W odniesieniu do zarzutów o nieprawidłowości chciałbym powiedzieć, szanowni państwo, że procedura ta była oceniana bardzo wnikliwie i dokładnie przez Trybunał Konstytucyjny w 2011 roku. Trybunał bardzo wyraźnie wskazał, że obecne zabezpieczenia owej procedury są w pełni skuteczne. Mam na myśli np. oświadczenie o tajnym i osobistym oddaniu głosu, które jest elementem nieodzownym dla skutecznego oddania głosu. Wszystkie te kwestie były rozpatrywane. Została sformułowana bardzo pozytywna ocena owej procedury.

Szanowni państwo, w odniesieniu do dzisiejszego drugiego czytania powiem tylko tyle, że sygnały, jakie do nas napływają, jakie napływają do rzecznika praw obywatelskich, to szok, niedowierzanie i oburzenie, że państwo wciąż zamierza likwidować głosowanie korespondencyjne. Na początku część osób myślała, że jest to po prostu pomyłka, nie mogła uwierzyć, że państwo naprawdę o to wnosi.

Zakończę w ten sposób, że nieprawidłowości, które tutaj państwo przedstawicie, stanowią bardzo mglistą kwestię. Natomiast kwestią pewną w 100% jest ograniczenie praw wyborczych dużej grupy obywateli, która ma praktyczne trudności w dotarciu do lokali wyborczych. Jeszcze raz państwa proszę o rozważenie tego i pozostawienie owej procedury. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, ostatni głos poza przyjętymi zasadami. Proszę bardzo, pan Marek Wójcik.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Bardzo dziękuję pani przewodniczącej za udzielenie głosu. Szanowni państwo, chciałbym powiedzieć, rozpocznę od tego, że dziękuję za to, że część zgłaszanych przez nas postulatów państwo uwzględniście. Pod sformulowaniem „przez nas” rozumiem środowiska samorządowe, środowiska obywateli i organizacje pozarządowe. W sposób szczególny chciałbym podziękować panu posłowi Horale, który był z nami przez cały dzień na Uniwersytecie Warszawskim podczas wysłuchania publicznego i pilnie notował. Jestem przekonany, że argumenty, które przedstawialiśmy, a które dotyczyły głosowania korespondencyjnego, były bardzo zasadne, były bardzo merytoryczne, były bardzo racjonalne. Przyznam szczerze, że zupełnie nie rozumiem, dlaczego państwo akurat w tej kwestii w dalszym ciągu trzymacie się tego rozwiązania. Uprzejmie państwa proszę. Mówię za siebie, ale myślę, że nie tylko za siebie. Zdobędziecie państwo szacunek wielu osób, jeżeli będziecie potrafili w tej sprawie zmienić zdanie. Stąd gorąca prośba, żebyście państwo jeszcze raz to rozważyli. Naprawdę nie rozumiem, dlaczego akurat w tej kwestii tak bardzo się upieracie przy swoim zdaniu odnośnie do rozwiązania, które ewidentnie rozpoczyna funkcjonowanie w polskim systemie prawnym. Miało szansę sprawdzić się dopiero raz. W moim przekonaniu sprawdziło się. Idzie z duchem czasu, a nie odwrotnie.

Pani przewodnicząca, nie wiem, czy w swojej łaskawości jeszcze raz udzieli mi pani głosu. Wobec tego powiem jeszcze o dwóch kwestiach jedynie sygnalnie z prośbą, żebyście państwo być może jeszcze raz to rozważyli. W dalszym ciągu nie wiadomo, czy można

być w obydwu obwodowych komisjach, w komisji do spraw przeprowadzania głosowania i w komisji do spraw liczenia. Według mnie nie ma żadnego przepisu w tej sprawie. Chciałbym państwu także powiedzieć, że w odniesieniu do komisji liczących w zakładach zamkniętych nie ma mechanizmu przewidującego uzupełnienie wtedy, kiedy nie zostanie zgłoszonych sześciu członków. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Pan poseł Schreiber, proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Krótko odpowiem panu Markowi. Jest zapis, że można być członkiem tylko jednej komisji. Konsultowaliśmy tę sprawę także z Biurem Legislacyjnym. Jest to ujęte.

Chciałbym jeszcze dopytać przedstawiciela Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, czy dobrze zrozumiałem – myślę, że Wysoka Komisja także – pana intencje. Pańskim zdaniem lepsze i ważniejsze z punktu widzenia osób niepełnosprawnych jest głosowanie korespondencyjne niż głosowanie przez pełnomocnika?

Ekspert w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich Jarosław Zbieranek:

Panie pośle, przywołałem rekomendacje, priorytetowe rekomendacje OBWE w tym zakresie z 2015 roku. Pan poseł przywołał ów raport na poprzednim posiedzeniu.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Tak, to prawda.

Ekspert w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich Jarosław Zbieranek:

Nawiązywałem do tych rekomendacji. Rzeczywiście najważniejsze jest to, żeby zapewnić skuteczną metodę oddawania głosu. Z naszych badań, z badań podejmowanych przez rzecznika praw obywatelskich wynika, że część wyborców, właśnie z niepełnosprawnościami jako preferowane wskazywała głosowanie korespondencyjne.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Rozumiem, panie doktorze.

Ekspert w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich Jarosław Zbieranek:

Jeżeli głosowanie to funkcjonuje, jest już w jakiś sposób upowszechnione, to osoby te zostaną bez alternatywy. Dziękuję.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Panie doktorze, żeby po raz kolejny wykazać bardzo dobrą wolę ze strony wnioskodawców, chciałbym zaznaczyć, że do czasu prac w Senacie ewentualnie jeszcze raz przemyślimy tę kwestię. Nie deklaruje, że na pewno, ale jeszcze raz ją przemyślimy i przeanalizujemy. Być może rozwiązanie, które pan proponuje, weźmiemy pod uwagę. Dziękuję. Na razie proszę o głosowanie i mimo wszystko...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, w związku z tym przystępujemy do głosowania nad poprawką nr 22 i powiązanymi z nią poprawkami nr 48 i 58.

Kto jest za przyjęciem poprawki? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

8 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz przechodzimy do poprawki nr 42. Poprawka nr 42, bardzo proszę. Słyszę, że pan poseł Zgorzelski jest już gotowy. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, dziękuję za udzielenie głosu. Muszę podziękować panu posłowi Łukaszowi Schreiberowi za to, że zadeklarował, chociaż w sposób niewiążący, że na etapie prac senackich możliwa jest refleksja, żeby osobom niepełnosprawnych przywrócić, zachować możliwość głosowania. Jest to pierwsza uwaga.

Po drugie, w kodeksie, nad którym w poprzedniej kadencji pracowaliśmy w kilka osób, także pan przewodniczący, była utrwalona praktyka głosowania poprzez uniemożliwianie różnego rodzaju twórczości artystycznej na karcie do głosowania, która jest swoistą świętością. Nie można tam bazgrać, stawiać różnych zygzaków, dopisków. Poprawka ta dąży do utrzymania tego w kontrze do propozycji wnioskodawców. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Kto z klubu Platformy Obywatelskiej? Proszę uprzejmie. Mamy pana posła Dzikowskiego. Bardzo proszę, pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Jedna rzecz. Panie pośle Schreiber, chciałbym powiedzieć, przypomnieć jeszcze raz, że prace, które prowadziliśmy przez dwa lata, naprawdę nie były na wniosek polityków czy przewodniczącego Komisji Nadzwyczajnej. O kilkadziesiąt spotkań w sprawie głosowania korespondencyjnego w Instytucie Spraw Publicznych zabiegały osoby niepełnosprawne, które non stop, na bieżąco brały w tym aktywny udział. Było to na ich wniosek, po prostu na ich wniosek. To tak à propos, żeby dogłębnie to przemyśleć. Nie było tutaj żadnego zamysłu, żeby powodować, żeby były głosy bazujące na oszustwie itd. Po prostu zwiększaliśmy katalog powszechności. Kiedyś dojdziemy do tego, że będziemy głosowali przez Internet. Jest to nasz obowiązek po to, żeby po prostu mieć większą frekwencję. Chodzi nie tylko o osoby niepełnosprawne, ale przecież zdarzają się też wypadki losowe. Chciałbym powiedzieć jedno zdanie, żeby było jasne. W kodeksie jest taki przepis, że zapiski poza kratką czy gdzieś tam nie wpływają na ważność głosu. W związku z tym przychyłamy się do poprawki Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Sowa czy pan poseł przewodniczący Tomasz Jaskóła?

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Pozytywnie o poprawce. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Sowa rezygnuje, proszę państwa. Proszę, pan poseł Horala.

Poseł Marcin Horala (PiS):

Krótki głos w imieniu wnioskodawców. Podtrzymujemy nasze stanowisko. W ogóle dziwi nas rozpętana duża dyskusja wokół tego. Przeciwnicy dopuszczenia dopisków w kratce wskazują na możliwość ewentualnego fałszowania głosów poprzez zamazanie kratki czy przekreślenie głosu i postawienie znaku X przy innym nazwisku. Po pierwsze, chcielibyśmy zwrócić uwagę, że w stosunku do obecnej możliwości zafałszowania głosu – czyli dostawienia jednym nieznacznym ruchem kreseczki w dowolnej kratce w celu unieważnienia głosu na niepożądaną partię – taka operacja jest znacznie trudniejsza do wykonania. Co więcej, nawet przy jej wykonaniu, kiedy ktoś przekreśla czy zamazuje głos – dalej jest to głos ważny – i stawia X, to jeżeli postawi to w JOW-ie lub przy wyborach na wójta, burmistrza przy innym nazwisku, to będą to dwa ważne głosy na dwie różne osoby, czyli głos nieważny, dlatego że tak nie można głosować. Jeżeli postawi na innej liście w wyborach proporcjonalnych, tak samo nadal będzie to głos nieważny. A więc furтка, którą państwo widzicie, a która jest znacznie trudniejsza do wykonania, do wykorzystania od furteki, która istnieje teraz, dotyczy tylko ewentualnego przenoszenia głosów w obrębie tej samej listy w wyborach proporcjonalnych, co jeszcze nie jest tak fatalnym odkształceniem woli wyborców jak możliwość łatwego, masowego unieważniania głosów na formację niepożądaną przez niecnego człowieka, który wykonuje taki proceder. Stąd podtrzymujemy nasze stanowisko i proszę o odrzucenie poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem poprawki nr 42? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

8 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz przechodzimy do poprawki nr 47.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca wycofuję tę poprawkę. Zgłoszę to do pana marszałka w odpowiednim trybie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. W związku z tym przechodzimy do poprawki nr 52. Została skonsumowana, ale nie mam jej skreślonej. OK. Przechodzimy do poprawki nr 54.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Poprawka nr 54 i powiązana z nią poprawka nr 58 są to dwie poprawki, które kontynuują zapewnienie jednolitości terminologicznej. Wyrazy „niewydane karty” zastępuje się wyrazami „niewykorzystane karty”. W odniesieniu do niewydanych kart w innych częściach Kodeksu wyborczego funkcjonuje słowo „niewykorzystane”.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo. Nie ma głosów. Przystępujemy do głosowania nad poprawką nr 54 wraz z poprawką nr 68.

Kto z państwa posłów jest za przyjęciem poprawki? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

10 głosów za, 0 głosów przeciwnych, 7 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Teraz przechodzimy do poprawki nr 65.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Poprawka nr 65 precyzuje, co było wskazywane podczas prac w pierwszym czytaniu, kwestię przekazania kopii protokołu do wójta, ponieważ był taki obowiązek i prawo wyborców do wglądu w ciągu trzydziestu dni. Brakowało natomiast sprecyzowania, że kopia ma być wójtowi przekazana, żeby mógł ją wyłożyć czy zapewnić wyborcom do wglądu. Przypadek ten jest opisany bardziej precyzyjnie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa posłów? Nie ma chętnych do dyskusji.

Kto jest za przyjęciem poprawki? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

10 głosów za, 0 głosów przeciwnych, 7 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz przechodzimy do poprawki nr 72. Bardzo proszę. Powolutku, poczekamy.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Ponieważ jest to moja poprawka, chciałbym prosić Wysoką Komisję o jej poparcie. Jest to poprawka dotycząca inspekcji, czyli korpusu pomocniczego Krajowego Biura Wyborczego. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa? Jesteśmy przy poprawce nr 72. Wszystkie poprzednie zostały skonsumowane. Nie ma chętnych. Głosujemy.

Kto jest za przyjęciem poprawki nr 72? Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

8 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Teraz przechodzimy do poprawki nr 73. Bardzo proszę. Biuro Legislacyjne, proszę uprzejmie.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Jedna uwaga o charakterze porządkowym. Proszę zwrócić uwagę, że w zestawieniu dwie poprawki są oznaczone numerem 73. Jest to oczywista omyłka. Numeracja zostanie ujednolicona. Teraz proponujemy posługiwać się nr 73 wraz ze wskazaniem wnioskodawcy tak, żeby nie było wątpliwości, którą poprawkę państwo rozstrzygają. Poprawki te dotyczą różnych kwestii. Każda z nich jest głosowana odrębnie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, zaczniemy od poprawki wcześniejszej, czyli zgłoszonej przez klub Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, w związku z tym, że dotyczą one zbliżonej materii, rezygnuję ze swojej poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę, pan poseł Horala, też poprawka nr 73.

Poseł Marcin Horala (PiS):

Poprawka ta konsumuje jedną z uwag Państwowej Komisji Wyborczej. Ponieważ wprowadziliśmy możliwość odwoływania się od wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej do Sądu Najwyższego, co wstrzymywało ich realizację, Państwowa Komisja Wyborcza wyrażała obawy, że może to zablokować jakieś niezwykle istotne wytyczne wydawane w ostatniej chwili. Wobec tego wprowadzamy zasadę, że w ciągu ostatnich siedmiu dni przed wyborami wniesienie skargi nie blokuje realizacji wytycznej. Oczywiście Sąd Najwyższy może się szybko zebrać i orzec, że jest niebyła.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę bardzo. Czy jest dyskusja klubów w tym temacie? Nie widzę. Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Bardzo proszę o poddanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

9 głosów za, 1 głos przeciwny, 7 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy teraz do poprawki nr 76. Bardzo proszę. Poprawka dotyczy komisarzy. Poproszę pana posła Zgorzelskiego.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, mam nadzieję, że skoro w rozdziale 5 dopuszcza się, żeby członkami rejonowych komisji wyborczych byli sędziowie, osoby, które ze swojej istoty są pozbawione biernego prawa wyborczego, ale także mają przymiot bezstronności, rozwinie my to na pozostałe obszary. Moja poprawka dotyczy tego, żeby komisarzami mogli być sędziowie. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy jest głos w dyskusji, panowie? Dziękuję bardzo. Kto jest za przyjęciem poprawki? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

8 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz przechodzimy do poprawki nr 82. Proszę bardzo.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Przepraszam, że to trochę trwało.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Nic nie szkodzi.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, poprawka ta dotyczy urzędników wyborczych w tym kształcie, w jakim są dotychczas w Kodeksie wyborczym. Proszę Wysoką Komisję o przyjęcie tej poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy jest głos w dyskusji? Nie widzę.

Kto jest za przyjęciem poprawki? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

7 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy teraz do poprawki nr 87. Bardzo proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Jest to poprawka, o której już w zasadzie dyskutowaliśmy. Wprowadza zasadę, że w razie niezgłoszenia części, wystarczającej liczby kandydatów do obsadzenia pełnego składu obwodowej komisji wyborczej minimalna liczba, przy której komisja może funkcjonować, wynosi pięciu członków. Jest też dodatkowe zabezpieczenie, że gdyby nawet nie było pięciu członków, komisarz może uzupełnić jej skład spośród urzędników wyborczych, czyli spośród osób spełniających wymogi, jakie muszą spełniać urzędnicy wyborczy. Chodzi o to, żeby całkowicie zabezpieczyć się przed sytuacją, że w wyniku braku zgłoszeń ze strony komitetów jakaś obwodowa komisja może nie powstać.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy jest głos w dyskusji? Nie widzę.

Kto z państwa posłów jest za przyjęciem poprawki? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

10 głosów za, 4 głosy przeciwne, 3 głosy wstrzymujące się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy teraz do poprawki nr 90 wraz z poprawkami powiązаныmi nr 91 i 175. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przedstawiam poprawkę. Pakiet poprawek dotyczy pewnych zmian odnoszących się do Szefa Krajowego Biura Wyborczego. Biuro Legislacyjne?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Może Biuro Legislacyjne najpierw zanim przedstawię.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę uprzejmie.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tylko jedna wątpliwość. Chcieliśmy dopytać, ponieważ pakiet obejmuje trzy poprawki, czyli poprawki nr 90, 91 i 175. Jest to przepis o charakterze dostosowującym. Rzeczywiście jest to materia związana z Szefem Krajowego Biura Wyborczego. W naszej ocenie, o ile między dwiema poprawkami rzeczywiście występuje związek merytoryczny, o tyle trzecia poprawka – mam na myśli poprawkę nr 90 – merytorycznie jest niezwiązana. Chcielibyśmy dopytać, czy intencją państwa wnioskodawców było zamieszczenie w tym

bloku trzech poprawek czy też wyłączenie poprawki nr 90 i łączne głosowanie poprawek nr 91 i 175.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Proszę bardzo, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

W takim razie gdyby pan poseł też mógł, gdyż być może będzie chciał zgłosić się przy innym punkcie... Otóż przychyłamy się do wniosku Biura Legislacyjnego, żeby najpierw oddzielnie rozpatrzyć poprawkę nr 90, która przewiduje, że Szefem Krajowego Biura Wyborczego nie może być osoba skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe. Potem kolejny punkt dotyczący trybu powoływania rozpatrzymy oddzielnie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, czy jest głos w dyskusji na poprawką nr 90? Nie ma. Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem poprawki nr 90? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję.

Teraz będziemy łącznie głosować poprawki nr 91 i 175. Przechodzimy do tych poprawek. Przedstawia pan poseł Horała, proszę.

Jeszcze wyniki, przepraszam bardzo.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

13 głosów za, 0 głosów przeciwnych, 3 głosy wstrzymujące się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam bardzo, panie Darku. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

W poprawce nr 91 i związanej z nią poprawce nr 175 chcemy zaproponować inny sposób powoływania Szefa Krajowego Biura Wyborczego niż był w dotychczasowym brzmieniu ustawy. Sposób określony w dotychczasowym brzmieniu spotkał się z daleko posuniętą krytyką. Faktycznie w tamtym trybie były zaangażowane bardzo poważne organy takie jak Sejm czy Senat. Wymagałoby to ingerencji w ich regulaminy, dlatego że do tej pory regulaminy te nie przewidywały takich wyborów. Poza tym nie było żadnego rozstrzygnięcia, co w sytuacji, gdyby Państwowa Komisja Wyborcza w określonym czasie po prostu nie powołała Szefa Krajowego Biura Wyborczego. Musimy mieć w pamięci zbliżające się wybory. Sprawne funkcjonowanie Krajowego Biura Wyborczego jest kluczowe. Musimy więc przewidzieć ewentualność na wypadek, gdyby Państwowa Komisja Wyborcza nie zechciała skorzystać ze swojej możliwości wyboru. Z drugiej strony jest tak, że Krajowe Biuro Wyborcze to urząd. Jest to aparat administracyjny, który ma wykonywać decyzje Państwowej Komisji Wyborczej. Decyzja jest po stronie Państwowej Komisji Wyborczej, a więc chyba nie ma potrzeby nadawania aż tak wysokiej rangi, jeżeli chodzi o kreowanie kandydatów na Szefa Krajowego Biura Wyborczego.

Zwracamy też uwagę, że zgodnie z praktyką takich państw jak Niemcy, Holandia, Francja, zgodnie z zaleceniami Komisji Weneckiej, w tamtych państwach ministerstwo spraw wewnętrznych w ogóle organizuje cały proces wyborczy. Zalecenia Komisji Weneckiej odnośnie do kodeksów wyborczych stanowią, że wręcz w skład najwyższego organu, czyli Państwowej Komisji Wyborczej powinien wejść przedstawiciel ministerstwa spraw wewnętrznych.

Były jeszcze uwagi Państwowej Komisji Wyborczej, która w przypadku komisarzy ubolewała, że nikt nie będzie jej przygotowywał kandydatów na komisarzy. Teraz przygotowuje ich Ministerstwo Sprawiedliwości. Wobec tego wprowadzamy tutaj zasadę, że kandydatów na Szefa Krajowego Biura Wyborczego po odpowiedniej konsultacji przygotowuje minister właściwy do spraw wewnętrznych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Kto z państwa chciałby zabrać głos? Proszę bardzo.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

W sumie drobna uwaga, pani przewodnicząca. Chodzi o błąd legislacyjny. Jest tu napisane, że szef jest powoływany i odwoływany przez Państwową Komisję Wyborczą na okres siedmiu lat. Jak można być odwołanym na siedem lat?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Moment. Teraz pan poseł Sowa. Proszę.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, wydawało mi się, że bardziej sknocić przepisu nie można. Okazuje się, że można. Zapis, który państwo tutaj proponujecie, jest naprawdę kuriozalny. Przedtem przynajmniej odbyłaby się jakaś debata. Teraz de facto pozbawiacie jakiegokolwiek dyskusji o osobach. Nie będziecie ich przedstawiali. Wobec tego zrezygnujcie od razu. Od razu wpiszcie, że Mariusz Błaszczak będzie zawsze, dożywotnio obsadzał Szefa Krajowego Biura Wyborczego.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Czy to jest poprawka?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Z imieniem i z nazwiskiem. Proszę bardzo, pan poseł Marcin Kierwiński.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, Wysoka Komisjo, mamy wrażenie, że nasze 60 godzin pracy, wasze poprawki do poprawek i jeszcze raz poprawki miały prowadzić właśnie do tego celu, miały prowadzić do takiego celu, że pan Błaszczak lub inny orzeł z Prawa i Sprawiedliwości będzie ręcznie sterował procesem wyborczym, będzie ręcznie nadzorował proces wyborczy. Jest to coś kuriozalnego. Całe wasze zaprzeczanie, że nie chcecie upolitycznić wyborów, że wybory chcecie uczynić bardziej transparentnymi, właśnie przy tej poprawce wzięło w łeb. Chcecie, żeby wybory w Polsce organizował Błaszczak. Chcecie, żeby wyborów w Polsce pilnował Błaszczak. Chcecie, żeby wybory w Polsce ustawiał Błaszczak. Powiedzcie to wprost.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Może minister Błaszczak, panie pośle.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Panie pośle, jeżeli to, że minister Błaszczak, a nie Błaszczak, zmienia sytuację, jestem w stanie to przyjąć. Jeżeli chcecie, żeby wybory w Polsce ustawiał minister Błaszczak i godzicie się na to, rzeczywiście jestem w stanie zgodzić się na to, ale dziwię się, że zaproponowaliście coś tak absurdalnego.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, pan poseł Jaskóła. Bardzo proszę.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca, obawiam się, że wyciągam rękę, a za chwilę będę posądzony, że wcale nie jest to zgłaszanie się, niekoniecznie jest to zgłaszanie się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panowie, pomóżcie mi.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, jeżeli mówimy o bardzo dokładnym zapisywaniu, to uważam, że powinien być tu wskazany Szef Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej, dlatego że szefów kancelarii prezydenta w Polsce może być nawet trzydziestu. Najważniejszym argumentem dla mnie tutaj jest... Jest także niechlujstwo w zapi-

sach samego kodeksu, dlatego że szczerze mówiąc, w oryginale w innych miejscach też tak jest. Oczywiście nie zgadzamy się na taki zapis, dlatego że ogranicza on kompetencje Prezydenta Rzeczypospolitej. Ruch Kukiz`15 będzie wyraźnie głosował przeciwko. Prezydent Rzeczypospolitej jest pewnego rodzaju gwarantem, na pewno większym niż minister spraw wewnętrznych i administracji jakiegokolwiek rządu polskiego. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Schreiber, bardzo proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w tej sprawie mieliście państwo wiele wątpliwości, co więcej, atakowaliście te rozwiązania. Twierdziliście, że w zasadzie to Prawo i Sprawiedliwość będzie powoływało szefa. Teraz mamy sytuację, w której proponujemy, żeby to minister spraw wewnętrznych i administracji wskazał trzech kandydatów, którzy mają kwalifikacje – przypomnę, że są to stosunkowo wysokie kwalifikacje – do pełnienia tej funkcji. Wskazuje trzech, wybiera spośród nich Państwowa Komisja Wyborcza.

Po drugie, Wysoka Komisjo...

Poseł Mariusz Witczak (PO):

A jak nie wybierze?

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Panie pośle, bardzo proszę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę o spokój.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Jak nie wybierze, to jest przepis, że to minister wskazuje. Ale zaraz. Państwowa Komisja Wyborcza ma prawo wyboru. Jak z tego nie skorzysta, to mój Boże. Zanim państwo będziecie szermować jednak trochę absurdalnymi argumentami, zwróciłbym państwu uwagę, że minister spraw wewnętrznych bądź minister sprawiedliwości organizuje cały proces wyborczy w dziesięciu krajach w Europie.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Bo są JOW-y w połowie.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Nie dlatego, że są JOW-y. Gdzie według pana są JOW-y? W Niemczech są JOW-y, panie pośle? Bardzo serdecznie państwa proszę, żeby naprawdę uspokoić temperaturę swoich wypowiedzi. Wyrzucamy słowa, które zupełnie nie przystają do rzeczywistości. Szef Krajowego Biura Wyborczego to funkcja techniczna, ale bardzo ważna z punktu widzenia nie nadzorowania kart do głosowania i stawiania krzyżyków, ale w sensie tego, żeby proces wyborczy mógł się zakończyć sukcesem. Dziękuję.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Tylko czym?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, przystępujemy do głosowania. Bardzo proszę. Przepraszam, Biuro Legislacyjne. Proszę.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Mam pytanie do Biura Legislacyjnego. W zasadzie jest to prośba, żeby wprowadziło korektę, jeżeli chodzi o poprawkę nr 91. W pkt 69 w art. 190 § 2 jest zapis koniunkcyjny: „Szef Krajowego Biura Wyborczego jest powoływany i odwoływany przez Państwową Komisję Wyborczą na okres 7 lat”. Powinno być zapisane, że jest powoływany i odwoływany przez Państwową Komisję Wyborczą i jego kadencja trwa siedem lat. Ewentualnie może być jakieś inne sformułowanie. Jest to poprawka techniczno-legislacyjna. Czy panowie się zgadzają?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Panie pośle, wydaje się nam, że wyjściem naprzeciw tym intencjom byłoby podzielenie tego paragrafu na dwie jednostki. W jednej byłyby wskazywane generalnie kompetencje do powołania, natomiast kolejna odnosiłaby się tylko do okresu, na jaki organ ten jest powoływany. Przepisy te mogłyby brzmieć następująco. Brzmienie § 2: „Szef Krajowego Biura Wyborczego jest powoływany i odwoływany przez Państwową Komisję Wyborczą spośród trzech kandydatów przedstawionych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, we wniosku złożonym po zasięgnięciu opinii Szefa Kancelarii Sejmu, Szefa Kancelarii Senatu oraz Szefa Kancelarii Prezydenta”. I należałoby dodać kolejny paragraf w brzmieniu: „Szef Krajowego Biura Wyborczego jest powoływany na okres 7 lat”.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł wnioskodawca, bardzo proszę.

Posel Marcin Horała (PiS):

Jak rozumiem, możemy uznać, że jest zgoda wnioskodawców na nadanie poprawce takiej redakcji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę, jeszcze Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Mamy jeszcze wątpliwości. Brzmienie, które odczytałem, też nie jest to końca zgrabne językowo, dlatego że trzej kandydaci będą odnosili się też do odwołania. Wydaje się, że przepis powinien podlegać dalej idącemu przeredagowaniu. W tym momencie na gorąco jest nam trudno coś zaproponować. Ewentualnie jeżeli państwo...

Posel Marcin Horała (PiS):

Jest pytanie, czy możemy upoważnić Biuro Legislacyjne do redakcji przepisu w sprawozdaniu Komisji po drugim czytaniu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Intencje znamy.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Intencje znamy, natomiast biorąc pod uwagę też etap procedowania, na którym co do zasady modyfikowanie poprawek nie jest możliwe – wyjątkowo modyfikacji mogą podlegać kwestie redakcyjne – jeżeli państwo chcą zmodyfikować przepis pod względem redakcyjnym, wolelibyśmy, żeby pod rozstrzygnięcie była poddana wersja, która zostanie przez nas opracowana nawet teraz. Potrzebujemy na to kilku minut.

Posel Piotr Zgorzelski (PSL):

Odwołanie także będzie spośród trzech?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, dziesięć minut przerwy.

[Po przerwie]

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy możemy już prosić na salę? Proszę państwa, przechodzimy do zapisu poprawki nr 91. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, przygotowaliśmy propozycję, natomiast sami zdajemy sobie sprawę z niedoskonałości tej konstrukcji. Przedstawimy ją przy takim zastrzeżeniu. Czas, jaki mieliśmy, nie pozwalał na opracowanie przepisu, który usuwałby wątpliwości, jakie sami posiadamy w odniesieniu do tej regulacji.

A więc § 2 otrzymałby brzmienie: „Szef Krajowego Biura Wyborczego jest powoływany przez Państwową Komisję Wyborczą spośród trzech kandydatów przedstawionych

przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, we wniosku złożonym po zasięgnięciu opinii Szefa Kancelarii Sejmu, Szefa Kancelarii Senatu oraz Szefa Kancelarii Prezydenta”. Następnie należałoby dodać § 2a w brzmieniu: „Szef Krajowego Biura Wyborczego jest powoływany na okres 7 lat”. Kolejny § 2b, który odnosiłby się do odwołania, miałby brzmienie: „Do odwołania Szefa Krajowego Biura Wyborczego przepis § 2 stosuje się odpowiednio”. Regulacja ta sprawiałaby, że do odwołania byłby niezbędny wniosek ministra zaopiniowany przez szefów kancelarii wskazanych z § 2.

Jak zaznaczyłem na samym początku, nie jest to regulacja doskonała. Chcielibyśmy, żeby państwo mieli tę świadomość. Brzmienie to także ma pewne uchybienia redakcyjno-legislacyjne. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przyjmujemy tę propozycję redakcji poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękujemy bardzo. Kto z państwa jest za przyjęciem poprawek nr 91 i 175 wraz ze zmianami redakcyjnymi? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

9 głosów za, 8 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy teraz do poprawki nr 159 razem z poprawką nr 160. Poprawka nr 95 została już skonsumowana. Proszę państwa, poprawka nr 159 wraz z poprawką nr 160. Idziemy po kolei. Która poprawka jest wasza? Poprawkę nr 157 państwo wycofaliście. Jeszcze czuwam. Poprawka nr 159 razem z poprawką nr 160. Bardzo proszę. Są to poprawki Polskiego Stronnictwa Ludowego. Czy pan poseł Piotr...

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Nie, moja jest poprawka nr 164.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Poprawki nr 159 i 160 też są poprawkami Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jest to łączenie powiatów.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Tak, poprawka uściśla, że łączenie powiatów w celu utworzenia okręgu wyborczego jest dopuszczalne jedynie w przypadku, gdyby liczba radnych wybieranych w danym powiecie do sejmiku województwa była mniejsza niż pięć.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Jest bezprzedmiotowa.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

A więc wycofujemy. Poprawki nr 159 i 160 są wycofane. W związku z tym przechodzimy dalej. Najbliższa jest poprawka nr 164.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Jest to skreślenie artykułu, który zawiera zakaz startu do dwóch organów. Uważam, że jest to ograniczanie biernego prawa wyborczego. Proszę o przyjęcie owej poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękujemy bardzo. Czy jest jakiś głos? Nie widzę.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki? Bardzo proszę, kto jest za pozytywnym zaopiniowaniem. Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

8 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz przechodzimy do poprawki nr 173.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Poprawka ta dotyczy skreślenia zapisu o kadencji Państwowej Komisji Wyborczej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękujemy bardzo. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Pan poseł, tak? Nie.

Kto z państwa jest za pozytywnym zaopiniowaniem poprawki? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

7 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 1 głos wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Teraz przechodzimy teraz do poprawki nr 179.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Jest jeszcze chyba moja poprawka nr 174.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Poprawka nr 174. Przepraszam, panie pośle. Też jest to poprawka Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Chodzi tutaj o stosunek pracy Szefa Krajowego Biura Wyborczego. Moja poprawka idzie w tym kierunku, żeby stosunek pracy Szefa Krajowego Biura Wyborczego był tożsamy z kadencją Państwowej Komisji Wyborczej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Rozumiem. Czy jest dyskusja? Nie widzę.

Kto jest za przyjęciem poprawki? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

1 głos za, 9 głosów przeciwnych, 7 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Teraz przechodzimy do poprawki nr 179. Bardzo proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Jest to przepis przejściowy, o którym mówiliśmy. Chodzi o pozostawienie radzie gminy kwestii podziału na okręgi wyborcze przy okazji najbliższych wyborów. Chodzi też o pewną procedurę, która konsumuje rzeczy, które dotychczas wprowadziliśmy do Kodeksu wyborczego. Są to kwestie odwołania do komisarza czy skargi sądowej na ostateczne odwołanie do Państwowej Komisji Wyborczej. Właściwie to tyle. Jest też kwestia tego, że jeżeli gmina nie wykona w terminie podziału, dopiero wtedy wkracza komisarz i dokonuje podziału.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy jest głos w dyskusji? Nie ma. Bardzo proszę.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Bardzo proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

10 głosów za, 0 głosów przeciwnych, 7 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz przechodzimy do poprawki nr 181.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Jest to zupełnie analogiczna poprawka tyle że dotycząca podziału na obwody.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Czy jest głos w dyskusji? Nie ma.

Kto jest za przyjęciem poprawki? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

10 głosów za, 2 głosy przeciwne, 6 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Teraz bardzo proszę, poprawka nr 182. Bardzo proszę pana posła Piotra Zgorzelskiego.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Chodzi tutaj o skrócenie terminu powoływania urzędników wyborczych. W mojej poprawce proponuję skrócenie terminu z dziewięćdziesięciu dni do trzydziestu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy jest głos w dyskusji? Nie ma.

Kto jest za przyjęciem poprawki? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

3 głosy za, 9 głosów przeciwnych, 4 głosy wstrzymujące się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Teraz mamy poprawkę nr 183. Bardzo proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Są to przepisy przejściowe, przede wszystkim przepisy zawarte we wszystkich ustawach samorządowych. Wprowadzają one stosowne rozwiązania w życie dopiero w nowej kadencji samorządu, tak żeby dać czas chociażby na zakup aparatury do liczenia głosów, rejestracji, transmisji. Chodzi o to, żeby był czas na przygotowanie tego wszystkiego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czy mamy głos w dyskusji? Nie widzę. Panowie legislatorzy, bardzo proszę. Nie głosujemy.

Poseł Marek Sowa (N):

Chciałbym zadać pytanie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze, panie pośle, ale najpierw oddajmy na chwilę głos panom mecenasom. Bardzo proszę.

Legislator Wojciech Miller:

Dziękuję, pani przewodnicząca. W odniesieniu do tej poprawki, do brzmienia art. 14 chcielibyśmy zgłosić uwagę o charakterze legislacyjnym. Jest to uwaga do tej części przepisu, w której wskazuje on, że przepisy art. 5 pkt 86–88, 143–145 ustawy, o której mowa w art. 5, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, mają zastosowanie do następnej kadencji. Przy sformułowaniu tej części przepisu wnioskodawcy posłużyli się oznaczeniami ustawy zmieniającej. Wydaje się, że intencją było to, żeby odnieść się do brzmienia przepisów, które wymienionymi punktami są zmieniane, a nie do ustawy zmieniającej. Jeżeli chodzi o ustawę zmieniającą, zmiany dokonają się z chwilą wejścia w życie. Nie można mówić o stosowaniu owych przepisów. Stosować można przepisy w brzmieniu nowym bądź dotychczasowym. Natomiast zmiana dokona się z chwilą wejścia w życie ustawy. Nie ma możliwości odroczenia stosowania przepisów ustawy zmieniającej. A więc w tej części w naszej ocenie przepis ten jest obciążony wadą legislacyjną.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panowie posłowie.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Czy jest jakaś propozycja innego brzmienia tego przepisu?

Poseł Jacek Protas (PO):

Może propozycja, żeby to wykreślić.

Legislator Wojciech Miller:

Należałby wskazać zmiany ustawy, przepisy Kodeksu wyborczego, które są zmieniane jednostkami ustawy zmieniającej. Mam tutaj na myśli przepisy, których dotyczą pkt od 86 do 88 oraz pkt od 143 do 145. Są to przepisy art. 383 § 2a, art. 383a, art. 384 § 1, art. 492 § 2a, art. 492a oraz przepisy art. 493 § 1 Kodeksu wyborczego.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przyjmujemy to jako uwagę redakcyjną do treści poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Możemy, tak?

Legislator Wojciech Miller:

Wada, o której powiedziałem, zostanie w ten sposób wyeliminowana.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Bardzo panom dziękujemy za pomoc.

Legislator Wojciech Miller:

Chciałbym tylko uściślić, że wskazaliśmy te przepisy, które są objęte zmianami wskazanymi w art. 14. Przygotowując sprawozdanie rozpiszemy poprawkę w taki sposób, żeby obejmowała ona te jednostki, których dotyczą zmiany. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Kto z państwa... Przepraszam, pan poseł Marek Sowa chciał zabrać głos. Bardzo proszę. Zrezygnował? Nie usłyszałam.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki wraz ze zmianą redakcyjną zaproponowaną przez Biuro Legislacyjne? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

9 głosów za, 1 głos przeciwny, 7 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Tym sposobem przechodzimy do poprawki nr 184. Bardzo proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Poprawka nr 184 precyzuje kwestię zawieszenia, niewykonywania wyborów przedterminowych do organów samorządu terytorialnego w tym czasie. Niedługo i tak ich już nie będzie, ponieważ będzie pół roku do wyborów, ale chodzi o to, żeby po wejściu w życie ustawy, w momencie, kiedy będzie powoływana nowa administracja wyborcza, kiedy będą się działy wszystkie procesy, jednocześnie nie trzeba było przeprowadzać wyborów. Jeżeli gdzieś, nie daj Boże zdarzyłby się przypadek, że ktoś odejdzie z tego świata, to jednak jakieś wybory przedterminowe trzeba by było zrobić. Jest to też doprecyzowanie, że chodzi o wybory do jednostek samorządu terytorialnego, żeby nie było tak, że jeżeli gdzieś zdarzą się przedterminowe wybory np. do Senatu, to tym sposobem je również zawiesimy. Chodzi o wybory do jednostek samorządu terytorialnego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Jaskóła i Biuro Legislacyjne. Bardzo proszę.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, tutaj nie ma naszej zgody. Będziemy głosować przeciwko, ponieważ oznacza to, że w gminie np. będzie komisarz, co nie jest konieczne. Poza tym, proszę zwrócić uwagę... Chociaż w konsekwencji wejdziemy w termin dziewięciu miesięcy. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję bardzo. Propozycja ta budzi wątpliwości o charakterze prawnym. Proszę zwrócić uwagę, że jest to ingerencja w zasady działania organu w trakcie trwającej kadencji, wyeliminowanie możliwości przeprowadzenia wyborów. W istocie wybory przedterminowe ze względu na upływ czasu i tak nie są możliwe. Potencjalnie możliwe do przeprowadzenia są wybory nowe i wybory uzupełniające. Natomiast uniemożliwienie na podstawie tego przepisu przeprowadzenia wyborów ze względu na kwestie o charakterze pragmatycznym, na które wskazał pan poseł, z prawnego punktu widzenia wydaje się nam wątpliwe. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Panowie posłowie.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, wydaje się nam to możliwe. Rozumiemy zastrzeżenia, które są zgłaszane. Nie ma to w nikogo uderzyć. Nie będzie to dotyczyć sytuacji związanej z rezygnacją z mandatu bądź ze śmiercią wójta, burmistrza lub prezydenta, bowiem i tak już obowiązują przepisy, zgodnie z którymi w takiej sytuacji wchodzi komisarze. Tak jest według obowiązującej ustawy. Będzie to dotyczyć tylko i wyłącznie rady gminy. W związku z tym nie będzie to też miało wielkiego wpływu. Jak rozumiem, w najgorszym razie jeden mandat pozostanie nieobsadzony do końca kadencji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę. Czy jest jeszcze głos w dyskusji? Głosujemy.

Kto jest za przyjęciem poprawki nr 184? Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

9 głosów za, 8 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz przechodzimy do poprawki nr 185. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, jest to poprawka określająca, że ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 roku.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan poseł Marek Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Muszę powiedzieć, że jest to naprawdę znakomita poprawka. Złożyłem taką samą, Piotrze, a więc będziemy razem głosowali. Super.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Cieszę się, Marku.

Poseł Marek Sowa (N):

Wymiana uprzejmości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Poseł Marek Sowa (N):

Na koniec coś miłego. Zgodnie z zasadą wszystkie zmiany od następnej kadencji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, kto jest za przyjęciem poprawki nr 185? Bardzo proszę. Dziękuję. Kto jest przeciwny? Dziękuję. Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

8 głosów za, 9 głosów przeciwnych, 0 głosów wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Proszę państwa, pozostaje nam wybór posła sprawozdawcy. Zapytam Biuro Legislacyjne, ale chyba nie głosujemy całości, ponieważ są to poprawki. Nie. Proszę państwa, ponieważ dzisiaj rano miałam zaszczyt pełnić tę rolę, czy mogę w dalszym ciągu być posłem sprawozdawcą? Dziękuję bardzo.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Pani przewodnicząca, czy mogę jeszcze?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Sprzeciwu nie słyszę.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia. Dziękuję państwu za przybycie na posiedzenie.

Zamykam dzisiejsze posiedzenie.

Ktoś chciał o coś zapytać. Proszę, pan poseł.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Bardzo dziękuję wszystkim za pracę. Dziękuję pani przewodniczącej za wspaniałe prowadzenie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

W ogóle jeszcze nie skończyliśmy pracy Komisji Nadzwyczajnej, panie pośle. Będziemy się jeszcze spotykać.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Wiem. Oczywiście z naszym projektem, który wreszcie wywróci ten projekt. Bardzo dziękuję. Oczywiście projekt nr 2023.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Dobranoc.